

22.11.2023

Kokousaika 22.11.2023 16:00 - 19:57

Kokouspaikka Kaupunginvaltuuston istuntosali, Aleksanterinkatu 20

Läsnä

Jäsenet

Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Jalovaara, Ville	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Vartiainen, Juhana	pormestari
Arhinmäki, Paavo	apulaispormestari
Sazonov, Daniel	apulaispormestari
Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
Ahde, Hilikka	
Ahmed, Mahad	
Alanko-Kahiluoto, Outi	
Arajärvi, Pentti	
Biaudet, Eva	
Borgarsdottir Sandelin, Silja	
Castrén, Maaret	saapui 16:07, poissa: 268 - 269 §
Diarra, Fatim	poistui 16:55, poissa: osa 270 §, 271 - 274 §
Ebeling, Mika	
Gebhard, Elisa	
Grotenfelt, Nora	
Haatainen, Tuula	
Haglund, Mia	
Hakola, Juha	saapui 16:57, poissa: 268 - 269 §, osa 270 §
Harkimo, Harry	
Heinäluoma, Eveliina	
Hiltunen, Titta	
Holopainen, Mari	
Honkasalo, Veronika	
Hyttinen, Nuutti	
Iskanius, Anniina	poistui 19:45, poissa: 271 - 274 §
Jungner, Mikael	
Kaleva, Atte	
Kari, Emma	
Kauppila, Elina	
Kivekäs, Otso	

22.11.2023

Kopra, Pia	
Korpinen, Laura	
Korpinen, Sini	
Koskela, Minja	
Makkonen, Teija	poistui 16:20, poissa: osa 270 §, 271 - 274 §
Malin, Petra	
Meri, Otto	
Mutttilainen, Sami	
Muurinen, Seija	
Månsson, Björn	
Nevanlinna, Tuomas	
Niskanen, Dani	
Nuorteva, Johanna	
Ohisalo, Maria	
Packalén, Tom	saapui 17:08, poissa: 268 - 269 §, osa 270 §
Pajunen, Jenni	
Pasanen, Amanda	
Peltokorpi, Terhi	
Raatikainen, Mika	
Rantala, Marcus	
Rantanen, Tuomas	
Rautava, Risto	
Razmyar, Nasima	saapui 16:53, poissa: 268 - 269 §, osa 270 §
Rydman, Wille	poistui 16:22, poissa: osa 270 §, 271 - 274 §
Said Ahmed, Suldaan	saapui 16:05, poissa: 268 §
Sauri, Pekka	
Saxberg, Mirita	
Suomalainen, Nina	
Taipale, Ilkka	
Tuomioja, Erkki	
Vepsä, Sinikka	
Vierunen, Maarit	
Yanar, Ozan	
Abib, Mukhtar	varajäsen
Ahsanullah, Tarik	varajäsen
Apter, Ted	varajäsen
Helal, Fardoos	varajäsen
Juva, Kati	varajäsen
Karhumaa, Anna	varajäsen
Karinoja, Erkki	varajäsen
Kettunen, Marko	varajäsen

22.11.2023

Laaksonen, Heimo	varajäsen
Löfman, Pekka	varajäsen saapui 19:48, poissa: 268 - 270 §
Majok, Ajak	varajäsen
Miettinen, Nina	varajäsen
Niemelä, Kimmo	varajäsen saapui 19:48, poissa: 268 - 270 §
Niiranen, Matti	varajäsen
Paunio, Mikko	varajäsen
Penttinen, Katri	varajäsen saapui 19:48, poissa: 268 - 270 §
Rissanen, Laura	varajäsen
Salminen, Minna	varajäsen
Silvennoinen, Oula	varajäsen
Strandén, Juhani	varajäsen saapui 19:48, poissa: 268 - 270 §
Sydänmaa, Johanna	varajäsen
Thomas, Coel	varajäsen saapui 19:48, poissa: 268 - 270 §
Tuomi-Nikula, Tuomas	varajäsen
Vesikansa, Sanna	varajäsen

Nuorisoneuvoston edustajat

Alaye, Jem	nuorisoneuvoston jäsen
Oinonen, Janne	nuorisoneuvoston jäsen

Muut

Laisaari, Johanna	apulaispormestari
Saxholm, Tuula	va. kansliapäällikkö
Jolkkonen, Juha	sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Järvenkallas, Satu	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Laine-Hendolin, Kirsti	vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Kivelä, Liisa	viestintäjohtaja
Kühn, Markus	strategiajohtaja
Ojavuo, Pia	vs. rahoitusjohtaja
Remes, Kirsi	hallintojohtaja
Rinkineva, Marja-Leena	elinkeinojohtaja
Peltonen, Antti	hallintopäällikkö
Hyttinen, Hannu	johtava kaupunginsihteeri
Menna, Lauri	johtava asiantuntija
Nelskylä, Maria	kaupunginsihteeri

22.11.2023

	Nyfors, Maria Vallittu, Anja Villeneuve, Anna Kentala, Julianna Leino, Antti Nurmela, Jeremias Rissanen, Rosamari Salminen, Teresa Gunnelius, Tua Holmberg, Iris Snellman, Johanna Turtola, Ilona	kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri erityisasiantuntija erityisavustaja erityisavustaja erityisavustaja erityisavustaja erityisavustaja kielenkääntäjä kielenkääntäjä viestintäasiantuntija viestintäasiantuntija
Asiantuntijat	Hietamäki, Ari	vs. talousarviopäällikkö läsnä 270 §
Puheenjohtaja	Harry Bogomoloff Ville Jalovaara	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja 268 - 269 §, osa 270 §, 271 - 274 § kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja osa 270 §
Pöytäkirjanpitäjä	Lauri Menna Antti Peltonen Hannu Hyttinen	johtava asiantuntija 268 - 269 §, osa 270 §, 271 - 274 § hallintopäällikkö osa 270 § johtava kaupunginsihteeri osa 270 §

22.11.2023

Tid 22.11.2023 16:00 - 19:57

Plats Stadsfullmäktiges sessionssal, Alexandersgatan 20

Närvarande

Ledamöter

Bogomoloff, Harry	stadsfullmäktiges I vice ordförande
Jalovaara, Ville	stadsfullmäktiges II vice ordförande
Vartiainen, Juhana	borgmästare
Arhinmäki, Paavo	biträdande borgmästare
Sazonov, Daniel	biträdande borgmästare
Sinnemäki, Anni	biträdande borgmästare
Ahde, Hilikka	
Ahmed, Mahad	
Alanko-Kahiluoto, Outi	
Arajärvi, Pentti	
Biaudet, Eva	
Borgarsdottir Sandelin, Silja	
Castrén, Maaret	anlände 16:07, frånvarande: 268 - 269 §
Diarra, Fatim	avlägsnade sig 16:55, frånvarande: delvis 270 §, 271 - 274 §
Ebeling, Mika	
Gebhard, Elisa	
Grotenfelt, Nora	
Haatainen, Tuula	
Haglund, Mia	
Hakola, Juha	anlände 16:57, frånvarande: 268 - 269 §, delvis 270 §
Harkimo, Harry	
Heinäluoma, Eveliina	
Hiltunen, Titta	
Holopainen, Mari	
Honkasalo, Veronika	
Hyttinen, Nuutti	
Iskanius, Anniina	avlägsnade sig 19:45, frånvarande: 271 - 274 §
Jungner, Mikael	
Kaleva, Atte	
Kari, Emma	
Kauppila, Elina	
Kivekäs, Otso	

22.11.2023

Kopra, Pia
Korpinen, Laura
Korpinen, Sini
Koskela, Minja
Makkonen, Teija

avlägsnade sig 16:20, frånvarande:
delvis 270 §, 271 - 274 §

Malin, Petra
Meri, Otto
Muttillainen, Sami
Muurinen, Seija
Månsson, Björn
Nevanlinna, Tuomas
Niskanen, Dani
Nuorteva, Johanna
Ohisalo, Maria
Packalén, Tom

anlände 17:08, frånvarande: 268 -
269 §, delvis 270 §

Pajunen, Jenni
Pasanen, Amanda
Peltokorpi, Terhi
Raatikainen, Mika
Rantala, Marcus
Rantanen, Tuomas
Rautava, Risto
Razmyar, Nasima

anlände 16:53, frånvarande: 268 -
269 §, delvis 270 §

Rydman, Wille

avlägsnade sig 16:22, frånvarande:
delvis 270 §, 271 - 274 §

Said Ahmed, Suldaan
Sauri, Pekka
Saxberg, Mirita
Suomalainen, Nina
Taipale, Ilkka
Tuomioja, Erkki
Vepsä, Sinikka
Vierunen, Maarit
Yanar, Ozan
Abib, Mukhtar
Ahsanullah, Tarik
Apter, Ted
Helal, Fardoos
Juva, Kati
Karhumaa, Anna
Karinoja, Erkki
Kettunen, Marko

anlände 16:05, frånvarande: 268 §

ersättare
ersättare
ersättare
ersättare
ersättare
ersättare
ersättare

22.11.2023

Laaksonen, Heimo Löfman, Pekka	ersättare ersättare anlände 19:48, frånvarande: 268 - 270 §
Majok, Ajak Miettinen, Nina Niemelä, Kimmo	ersättare ersättare ersättare anlände 19:48, frånvarande: 268 - 270 §
Niiranen, Matti Paunio, Mikko Penttinen, Katri	ersättare ersättare ersättare anlände 19:48, frånvarande: 268 - 270§
Rissanen, Laura Salminen, Minna Silvennoinen, Oula Strandén, Juhani	ersättare ersättare ersättare ersättare anlände 19:48, frånvarande: 268 - 270 §
Sydänmaa, Johanna Thomas, Coel	ersättare ersättare anlände 19:48, frånvarande: 268 - 270 §
Tuomi-Nikula, Tuomas Vesikansa, Sanna	ersättare ersättare

Ungdomsrådets

Alaye, Jem Oinonen, Janne	ledamot i ungdomsrådet ledamot i ungdomsrådet
------------------------------	--

Övriga

Laisaari, Johanna Saxholm, Tuula Jolkkonen, Juha	biträdande borgmästare tf. kanslichef sektorchef i social-, hälsovårds- och räddningssektorn
Järvenkallas, Satu Laine-Hendolin, Kirsti	sektorchef för fostran och utbildning tf. sektorchef i kultur- och fritidssek- torn
Kivelä, Liisa Kühn, Markus Ojavuo, Pia Remes, Kirsi Rinkineva, Marja-Leena	kommunikationsdirektör strategidirektör tf. finansdirektör förvaltningsdirektör näringslivsdirektör

22.11.2023

	Peltonen, Antti	förvaltningschef
	Hyttinen, Hannu	ledande stadssekreterare
	Menna, Lauri	ledande sakkunnig
	Nelskylä, Maria	stadssekreterare
	Nyfors, Maria	stadssekreterare
	Vallittu, Anja	stadssekreterare
	Villeneuve, Anna	specialsakkunnig
	Kentala, Julianna	specialmedarbetare
	Leino, Antti	specialmedarbetare
	Nurmela, Jeremias	specialmedarbetare
	Rissanen, Rosamari	specialmedarbetare
	Salminen, Teresa	specialmedarbetare
	Gunnelius, Tua	translator
	Holmberg, Iris	translator
	Snellman, Johanna	kommunikationsspecialist
	Turtola, Ilona	kommunikationsspecialist
Sakkunniga		
	Hietamäki, Ari	tf. budgetchef närvarande 270 §
Ordförande		
	Harry Bogomoloff	stadsfullmäktiges I vice ordförande 268 - 269 §, delvis 270 §, 271 - 274 §
	Ville Jalovaara	stadsfullmäktiges II vice ordförande delvis 270 §
Protokollförare		
	Lauri Menna	ledande sakkunnig 268 - 269 §, delvis 270 §, 274 §
	Antti Peltonen	förvaltningschef delvis 270 §
	Hannu Hyttinen	ledande stadssekreterare delvis 270 §

22.11.2023

§	Asia	
268	Asia/1	Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus Namnupprop, laglighet och beslutsförhet
269	Asia/2	Pöytäkirjan tarkastajien valinta Val av protokolljusterare
270	Asia/3	Helsingin kaupungin talousarvio vuodeksi 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2024 - 2026 Helsingfors stads budget för år 2024 och ekonomiplan för åren 2024–2026
271	Asia/4	Kaupungin 1.1.2023 aloittavan taseen eriyttäminen kunta-Helsingin ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan aloittaviksi taseiksi sekä talousarviokohtaa 7020102 koskeva ylitysoikeus Uppdelning av stadens ingående balansräkning 1.1.2023 i särredovisade ingående balansräkningar för kommun-Helsingfors och social-, hälsovårds- och räddningssektorn samt överskridningsrätt för budgetmoment 7 02 01 02
272	Asia/5	Valtuutettu Mari Holopaisen aloite Helsingin varhaiskasvatuksen tila- mitoituksen väljentämisestä Ledamoten Mari Holopainens motion om att öka lokaldimensioneringen inom småbarnspedagogiken i Helsingfors
273	Asia/6	Valtuutettu Pilvi Torstin aloite laajasta seikkailulabyrintistä Talvipuu- tarhan alueelle Ledamoten Pilvi Torstis motion om att skapa en stor äventyrslabyrint vid Vinterträdgården
274	Asia/7	Kokouksessa jätetyt aloitteet Motioner inlämnade vid sammanträdet

22.11.2023

Asia/1

§ 268

Nimenuoto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Kaupunginvaltuusto totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Nimenuoto ja estyneet

Puheenjohtaja totesi, että esteilmoituksen jättäneiden tilalle on kutsuttu seuraavat varavaltuutetut:

- Matias Pajula, tilalle Ted Apter
- Pia Pakarinen, tilalle Matti Niiranen
- Arja Karhuvaara, tilalle Heimo Laaksonen
- Mia Nygård-Peltola, tilalle Mukhtar Abib
- Sari Sarkomaa, tilalle Laura Rissanen
- Elina Valtonen, tilalle Tarik Ahsanullah
- Alviina Alametsä, tilalle Nina Miettinen
- Reetta Vanhanen, tilalle Anni Silvennoinen
- Osmo Soininvaara, tilalle Sanna Vesikansa
- Atte Harjanne, tilalle Tuomas Tuomi-Nikula
- Shawn Huff, tilalle Kati Juva
- Minna Lindgren, tilalle Johanna Sydänmaa
- Thomas Wallgren, tilalle Fardoos Helal
- Timo Harakka, tilalle Minna Salminen
- Maj Kivelä, tilalle Ajak Majok
- Jussi Halla-aho, tilalle Mikko Paunio
- Mari Rantanen, tilalle Marko Kettunen
- Pirkko Ruohonen-Lerner, tilalle Erkki Karinoja
- Laura Kolbe, tilalle Anna Karhumaa

Nimenuudosta olivat poissa seuraavat valtuutetut:

- Maaret Castrén
- Suldaan Said Ahmed
- Juha Hakola
- Tom Packalén
- Nazima Razmyar

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuuston kokous on kutsuttu koolle kuntalaissa ja hallintosäännössä edellytetyssä järjestyksessä.

22.11.2023

Asia/1

Toimitetun nimenhuudon mukaan vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Edellä olevan perusteella puheenjohtaja totesi, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja heidän tilalleen tulevat varavaltuutetut, toimittaa nimenhuudon sekä toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.11.2023

Asia/2

§ 269

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin valtuutetut Risto Rautava ja Terhi Peltokorpi sekä varalle valtuutetut Nina Suomalainen ja Pekka Sauri.

Käsittely

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valtuutetut Risto Rautava ja Terhi Peltokorpi sekä varalle valtuutetut Nina Suomalainen ja Pekka Sauri.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto valitsee pöytäkirjantarkastajiksi kaksi valtuutettua ja varatarkastajiksi kaksi valtuutettua.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.11.2023

Asia/3

§ 270

Helsingin kaupungin talousarvio vuodeksi 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2024 - 2026

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarvion vuodeksi 2024 ja taloussuunnitelman ohjeellisena vuosille 2024 - 2026.

Käsittely

Vastaehdotukset

Valtuutettu Terhi Peltokorpi ehdotti valtuutettu Anna Karhumaan kannattamana seuraavaa:

Vähennetään 9 miljoonaa euroa talousarviokohdasta 2 10 01 kaupungin tuottamat palvelut.

Lisätään 9 miljoonaa euroa talousarviokohtaan 2 10 03 Korvaukset ja avustukset.

Määrärahasiirrolla rahoitetaan Helsinki-lisän laajentaminen 1-2-vuotiaille lapsille 264 euron suuruisena.

Valtuutettu Mika Ebeling ehdotti seuraavaa:

Siirretään 13,5 miljoonaa euroa talousarviokohdalla 2 10 01 kaupungin tuottamat palvelut talousarviokohdalle 2 10 03 Korvaukset ja avustukset. Määrärahasiirrolla rahoitetaan Helsinki-lisä 0-3-vuotialle 300 euron suuruisena. 13,5 miljoonaa euroa vähennetään ta-kohdalla 2 10 01 kaupungin oman varhaiskasvatuksen kustannuksista.

Valtuutettu Mika Ebelingin vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Toivomusponnet

Valtuutettu Terhi Peltokorpi ehdotti valtuutettu Mika Ebelingin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta edistää Helsingin kaupungin yhteistyötä helsinkiläisten yritysten ja yrittäjien kanssa eri toimialoilla ja selvittää säännöllisesti eri koosten yritysten palvelutarpeita ja kokemuksia yhteistyöstä kaupungin eri toimialojen kanssa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Äänestysjärjestys

Valtuutettu Terhi Peltokorven vastaehdotuksesta äänestettiin määrärahan myöntämistä koskevassa järjestyksessä.

Toivomusponnosta äänestettiin erikseen.

1 äänestys

Valtuutettu Terhi Peltokorven vastaehdotus JAA, vastustus Ei

JAA-ehdotus: Valtuutettu Terhi Peltokorven vastaehdotus

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 3

Mika Ebeling, Anna Karhumaa, Terhi Peltokorpi

Ei-äännet: 75

Mukhtar Abib, Hilikka Ahde, Mahad Ahmed, Tarik Ahsanullah, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Juha Hakola, Harry Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Kati Juva, Atte Kaleva, Emma Kari, Erkki Karinoja, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Ajak Majok, Petra Malin, Nina Miettinen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Tom Packalén, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Mikko Pounio, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Minna Salminen, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Tyhjä: 1

Marko Kettunen

Poissa: 6

Fatim Diarra, Joel Harkimo, Teija Makkonen, Otto Meri, Sami Muttilainen, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Terhi Peltokorven vastaehtotusta.

2 äänestys

Valtuutettu Terhi Peltokorven ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuutettu Terhi Peltokorven ehdottama toivomusponsi
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 3

Mika Ebeling, Anna Karhumaa, Terhi Peltokorpi

Ei-äännet: 35

Mukhtar Abib, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Elisa Gebhard, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Juha Hakola, Harry Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Elina Kauppila, Minja Koskela, Ajak Majok, Petra Malin, Nina Miettinen, Seija Muurinen, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Minna Salminen, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Erkki Tuomioja, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 41

Hilkka Ahde, Tarik Ahsanullah, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Nora Grotenfelt, Mari Holopainen, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Mikael Jungner, Kati Juva, Atte Kaleva, Emma Kari, Erkki Karinoja, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Björn Månsson, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Tom Packalén, Jenni Pajunen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Laura Rissanen, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Poissa: 6

Fatim Diarra, Joel Harkimo, Teija Makkonen, Otto Meri, Sami Muttilainen, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Terhi Peltokorven ehdottamaa toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

22.11.2023

Pia Ojavuo, vs. rahoitusjohtaja, puhelin: +358931076759
pia.ojavuo(a)hel.fi

Ari Hietamäki, vs. talousarviopäällikkö, puhelin: +358931036567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2026
Ehdotus 22.11.2023
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvio-
aloitteisiin

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Talousarvio vuodeksi 2024 ja taloussuunnitelma vuosiksi 2024 - 2026 sisältyy liitteeseen 1. Vastaukset talousarvioaloitteisiin sisältyvät liitteeseen 2.

Samalla kaupunginhallitus toteaa, että ennen kaupunginvaltuuston käsitteilyä voidaan talousarviokirjaan tehdä vähäisiä teknisiä muutoksia ja korjauksia.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Pia Ojavuo, vs. rahoitusjohtaja, puhelin: +358931076759
pia.ojavuo(a)hel.fi

Ari Hietamäki, vs. talousarviopäällikkö, puhelin: +358931036567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2026
Ehdotus 22.11.2023
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvio-
aloitteisiin

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 651

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion vuodeksi 2024 ja taloussuunnitelman ohjeellisena vuosille 2024 - 2026.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Pia Ojavuo, vs. rahoitusjohtaja, puhelin: +358931076759
pia.ojavuo(a)hel.fi
Ari Hietämäki, vs. talousarviopäällikkö, puhelin: +358931036567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 19.09.2023 § 184

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti hyväksyä liitteen 1 mukaisen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotuksen vuodelle 2024 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2024–2026.

Käsittely

19.09.2023 Ehdotuksen mukaan

Ennen asian käsittelyn aloittamista jäsen Kati Juva ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 28.1 § kohdan 4 (palvelussuhdejääviys) mukaisesti. Jäsen poistui kokouksesta ennen tämän asian käsittelyn aloittamista ja pysyi poistuneena asian käsittelyn ajan. Varajäsen ei osallistunut kokoukseen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta ei katsonut tarpeelliseksi kuul-la asiassa kutsuttuja asiantuntijoita, eivätkä nämä siitä syystä osallistuneet kokoukseen.

Vastaehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Teen vastaehdotuksen, että päätösehdotuksen tekstiä täydennetään seuraavasti:

22.11.2023

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää hyväksyä liitteen 1 mukaisen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotuksen vuodelle 2024 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2024–2026.

Em. ehdotusten jatkosuunnittelussa tulee sairaiden, vanhusten ja vammaisten palveluiden turvaamisen mennä vieraskielisten ja maahanmuuttajien erityispalveluiden edelle.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 10

Pentti Arajärvi, Björn Månsson, Yaron Nadbornik, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Nea Nättinen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Kati Juva

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 2 (poissa 1).

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisesti.

12.09.2023 Pöydälle

05.09.2023 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelujohtaja: 09 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

22.11.2023

Asia/3

Kaupunkiympäristölautakunta 12.09.2023 § 457

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi kaupunkiympäristön toimialan talousarvioehdotuksen vuodeksi 2024 sekä taloussuunnitelmaehdotuksen vuosiksi 2024-2026.

Lautakunnan aiemmin asettamat tavoitteet joukkoliikenteen lippujen hinnoista edellyttävät HSL:n kuntaosuuden kasvattamista nyt esitetystä. Tarvittava summa tarkentuu syksyn kuluessa kun myös HSL:n talousennuste ja siten Helsingin ylijäämän koko tarkentuvat.

Lautakunta totesi yleisten alueiden ylläpidon laatu on keskeistä kaupunkilaisten viihtyvyyden kannalta ja yleisten alueiden viihtyisyys on korkealla prioriteetilla myös kaupunkistrategiassa. Määrärahoihin tulee löytyä vähintään 4 miljoonan euron korotus tämän esityksen tasoon nähden.

Käsittely

12.09.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavina olivat talous- ja suunnittelupäällikkö Leena Sutela, yksikön päällikkö Maria Sillanpää ja tiimipäällikkö Tuula Pipinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus 1:

Anni Sinnemäki: Lautakunta päättää lisäksi lausua seuraavaa:

Lautakunnan aiemmin asettamat tavoitteet joukkoliikenteen lippujen hinnoista edellyttävät HSL:n kuntaosuuden kasvattamista nyt esitetystä. Tarvittava summa tarkentuu syksyn kuluessa kun myös HSL:n talousennuste ja siten Helsingin ylijäämän koko tarkentuvat.

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Sameli Sivonen: Lisäys liitteessä 1 sivuilla 4 ja 6 sekä liitteessä 4: "Tavoitteenamme on, että liikenneturvallisuus ja -sujuvuus paranevat tehokkaalla ja kattavalla pysäköinninvalvonnalla ja asianmukaisilla väliaikaisilla liikennejärjestelyillä" perään lisätään: "Huomiota kiinnitetään erityisesti työmaa-aikaisten kävelyn ja pyöräilyn poikkeusjärjestelyjen sujuvuuteen ja turvallisuuteen."

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Sameli Sivosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Anni Sinnemäki: Lautakunta toteaa yleisten alueiden ylläpidon laatu on keskeistä kaupunkilaisten viihtyvyyden kannalta ja yleisten alueiden viihtyisyys on korkealla prioriteetilla myös kaupunkistrategiassa. Määrärahoihin tulee löytyä vähintään 4 miljoonan euron korotus tämän esityksen tasoon nähden.

Kannattaja: Mia Haglund

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 4

Otto Meri, Jenni Pajunen, Mika Raatikainen, Risto Rautava

Ei-äännet: 9

Silja Borgarsdottir Sandelin, Mia Haglund, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Katri Penttinen, Saana Rossi, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 9–4.

05.09.2023 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Leena Sutela, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 39841
leena.sutela(a)hel.fi
Maria Sillanpää, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 36211
maria.sillanpaa(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 12.09.2023 § 206

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle esityslistan liitteinä yksi (käyttötalous) ja kaksi (investoinnit) olevan vuoden 2024 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelmaehdotuksen perusteluineen.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti merkitä tiedoksi liitteenä kolme olevan kaupunginhallituksen 5.6.2023 hyväksymän vuoden 2024 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2024-2026 laatimisohteet.

Samalla lautakunta edellyttää, että ensi vuoden talousarviossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle varataan riittävät resurssit lainsäädäntöön ja kaupungin omiin päätöksiin perustuvan palvelutason ylläpitämiseksi.

Esitetyt 17 miljoonan leikkaukset eivät ole hyväksyttävissä. Ne eivät mahdollista kaupunkistrategian mukaisesti palvelujen tarjoamista.

Lautakunta pitää hyvänä, että toimialalla haetaan keinoja varojen tehokkaaseen käyttöön, kunhan se ei vaaranna opetuksen ja palveluiden laatua. Samaan aikaan se toteaa, että kategorinen tuottavuustavoite ei sovellu kovin hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle, sillä se saattaa johtaa toimenpiteisiin, jotka ovat ristiriidassa kaupungin strategian kanssa ja pahimmassa tapauksessa vaarantaa palveluiden laadun ja syventää entisestään henkilöstöpulaa. Tämä on syytä ottaa budjetista neuvoteltaessa vakavasti huomioon.

Lisäksi kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta toteaa, että pelkästään vuokrien korotus vuodelle 2024 on enemmän kuin vastuuperiaatteen ylittävä 17 miljoonan euron osuus ja tuottavuustoimet yhteensä.

Käsittely

12.09.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Johanna Laisaari: Lautakunta edellyttää, että ensi vuoden talousarviossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle varataan riittävät resurssit lainsäädäntöön ja kaupungin omiin päätöksiin perustuvan palvelutason ylläpitämiseksi.

Esitetyt 17 miljoonan leikkaukset eivät ole hyväksyttävissä. Ne eivät mahdollista kaupunkistrategian mukaisesti palvelujen tarjoamista.

22.11.2023

Lautakunta pitää hyvänä, että toimialalla haetaan keinoja varojen tehokkaaseen käyttöön, kunhan se ei vaaranna opetuksen ja palveluiden laatua. Samaan aikaan se toteaa, että kategorinen tuottavuustavoite ei sovellu kovin hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle, sillä se saattaa johtaa toimenpiteisiin, jotka ovat ristiriidassa kaupungin strategian kanssa ja pahimmassa tapauksessa vaarantaa palveluiden laadun ja syventää entisestään henkilöstöpulaa. Tämä on syytä ottaa budjetista neuvoteltaessa vakavasti huomioon.

Lisäksi kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta toteaa, että pelkästään vuokrien korotus vuodelle 2024 on enemmän kuin vastuuperiaatteen ylittävä 17 miljoonan euron osuus ja tuottavuustoimet yhteensä.

Kannattaja: Ozan Yanar

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Johanna Laisaaren vastaehdotuksen yksimielisesti.

05.09.2023 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelujohtaja, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 12.09.2023 § 136

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Esitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että se päättäisi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2024 talousarvioehdotuksesta ja vuosien 2024–2026 taloussuunnitelmaehdotuksesta liitteiden 1–3 mukaisesti.

Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta merkitsi tiedoksi kaupunginhallituksen vuoden 2024 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2024–2026 laatimisohteet (liite 4).

Lautakunta toteaa, että toimialan raamiin pitäisi tulla ehdotetun 8,8 miljoonan euron korotuksen päälle noin miljoonan euron lisäys, jotta kohonneet palkka- ja muut kustannukset pystytään kattamaan vuoden 2023 palvelutaso säilyttäen.

Tämän lisäksi talousarvioon tarvittaisiin lisärahoitusta, jotta koronasta palautumiseen osoitetuilla määrärahoilla aloitettuja ja onnistuneeksi todettuja hankkeita voidaan vakinaistaa.

Lautakunta katsoo, että koropalautumisvaroilla aloitettu koulunuoriso-työ pitää vakinaistaa ja laajentaa useampaan kouluun. Tämä edellyttää 500 000 euron lisämäärärahaa vuoden 2024 talousarvioon. Harrastamisen Suomen mallin nykyisen laajuuden turvaaminen edellyttää 400 000 euron lisärahoitusta ja kulttuurin kummilapsitoiminnan jatkaminen 350 000 euron lisämäärärahaa. Lisäksi ikääntyvien vapaaehtoistoimintaa on käynnistetty ja vahvistettu kulttuurissa ja liikunnassa koronapalautumisvaroilla, tämän säilyttäminen vaatisi 250 000 euron lisämäärärahan.

Koronapalautumisrahoilla korotettiin kulttuurin-, liikunnan- ja nuorityön avustuksia yhteensä miljoonalla eurolla. Jotta myös vuonna 2024 voidaan säilyttää avustukset samalla tasolla kuin 2022 ja 2023, tarvitaan miljoona euroa lisärahoitusta. Palkka- ja muiden kustannusten nousu kuitenkin hankaloittaa merkittävästi avustusta saavien taloudellista tilannetta, joten lautakunta katsoo, että vuoden 2023 tason säilyttämisen päälle pitäisi avustuksiin tehdä myös tasokorotus.

Lisäksi lautakunta katsoo, että kaupunkistrategian mukaisen toiminnan turvaamiseksi tarvitaan kirjastojen tilojen ylläpidon tason nostamiseen ja aineistohankintojen tason vastaamaan asukasmäärää yhteensä 400 000 euroa. Kasvava nuorten määrä ja nuorten ongelmakäyttäytymisen lisääntyminen edellyttää nuoriso-ohjaajien lisäämistä 300 000 eurolla. Taiteen perusopetuksen laajentaminen erityisesti niille alueille, joissa sitä on vähemmän tarjolla, edellyttäisi 700 000 euron lisämäärärahaa. Liikuntapaikkojen määrän lisääntyminen ja käytön kasvu edellyttää kunnossapitomäärien kasvattamista miljoonalla eurolla.

Käsittely

12.09.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Päätösesityksen loppuun kappaleen kaksi jälkeen:

Lautakunta toteaa, että toimialan raamiin pitäisi tulla ehdotetun 8,8 miljoonan euron korotuksen päälle noin miljoonan euron lisäys, jotta kohonneet palkka- ja muut kustannukset pystytään kattamaan vuoden 2023 palvelutaso säilyttäen.

Tämän lisäksi talousarvioon tarvittaisiin lisärahoitusta, jotta koronasta palautumiseen osoitetuilla määrärahoilla aloitettuja ja onnistuneeksi todettuja hankkeita voidaan vakinaistaa.

Lautakunta katsoo, että koropalautumisvaroilla aloitettu koulunuoriso-

työ pitää vakinaistaa ja laajentaa useampaan kouluun. Tämä edellyttää 500 000 euron lisämäärärahaa vuoden 2024 talousarvioon. Harrastamisen Suomen mallin nykyisen laajuuden turvaaminen edellyttää 400 000 euron lisärahoitusta ja kulttuurin kummilapsitoiminnan jatkaminen 350 000 euron lisämäärärahaa. Lisäksi ikääntyvien vapaaehtoistoimintaa on käynnistetty ja vahvistettu kulttuurissa ja liikunnassa koronapalautumisvaroilla, tämän säilyttäminen vaatisi 250 000 euron lisämäärärahan.

Koronapalautumisrahoilla korotettiin kulttuurin-, liikunnan- ja nuorityön avustuksia yhteensä miljoonalla eurolla. Jotta myös vuonna 2024 voidaan säilyttää avustukset samalla tasolla kuin 2022 ja 2023, tarvitaan miljoona euroa lisärahoitusta. Palkka- ja muiden kustannusten nousu kuitenkin hankaloittaa merkittävästi avustusta saavien taloudellista tilannetta, joten lautakunta katsoo, että vuoden 2023 tason säilyttämisen päälle pitäisi avustuksiin tehdä myös tasokorotus.

Lisäksi lautakunta katsoo, että kaupunkistrategian mukaisen toiminnan turvaamiseksi tarvitaan kirjastojen tilojen ylläpidon tason nostamiseen ja aineistohankintojen tason vastaamaan asukasmäärää yhteensä 400 000 euroa. Kasvava nuorten määrä ja nuorten ongelmakäyttäytymisen lisääntyminen edellyttää nuoriso-ohjaajien lisäämistä 300 000 eurolla. Taiteen perusopetuksen laajentaminen erityisesti niille alueille, joissa sitä on vähemmän tarjolla, edellyttäisi 700 000 euron lisämäärärahaa. Liikuntapaikkojen määrän lisääntyminen ja käytön kasvu edellyttää kunnossapitomäärien kasvattamista miljoonalla eurolla.

Kannattaja: Outi Alanko-Kahiluoto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen yksimielisesti.

05.09.2023 Pöydälle

Esittelijä

vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Kirsti Laine-Hendolin

Lisätiedot

Petteri Huurre, vs. hallintojohtaja, puhelin: 09 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi

Mika Malmberg, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: +358405823381
mika.malmberg(a)hel.fi

Ari Tirri, talouspäällikkö, puhelin: 09 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi

Keskushallinto Kaupunginkanslia Kansliapäällikkö 12.09.2023 § 133

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Kansliapäällikkö päätti hyväksyä ehdotukset kaupunginkanslian (talousarvioluku 140) ja kaupunginkanslian irtaimen omaisuuden perushankinnan (ta-kohta 8 05 01) vuoden 2024 talousarvioksi ja 2025-2026 taloussuunnitelmaksi liitteen 1 mukaisesti sekä kaupunginkanslian talousarvion perustelutekstin (liite 2).

Lisäksi kansliapäällikkö päätti hyväksyä talousarvioluku 150 keskitetyksi maksettavat menot, kaupunginkanslian käytettäväksi, vuoden 2024 talousarvioehdotuksen ja 2025-2026 taloussuunnitelman (liite 1) sekä talousarvion perustelutekstin (liite 2).

Päätöksen perustelut

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 12.6.2023, § 409, talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2024–2026 laatimisohteet ja niihin sisältyvät kaupunkitasoisen käyttötalouden kokonaisraamin toimintamenoille, investointiraamin talousarviokohdittain sekä alustavan investointiohjelman vuosille 2024–2033.

Kaupunginkanslian talousarvioehdotuksessa esitetään teknisinä muutoksina määrärahoihin kaupunginkanslian vastuulle siirtyneet kulttuuri- ja liikuntaseteli, työmatkaseteli, työkyvyttömyyseläkemaksu ja osatyökykyisten määräraha yhteensä 699 000 euroa. Sotepen muutoksessa kaupunginkansliaan siirtyneet toiminnot: hautausavustukset, asumineuvonta ja väestönsuojelu sekä tarkentuneet Stadin Safkan ja asukastalojen kustannukset, yhteensä 1 755 000 euroa. Uuden kotoutumislain laskennalliset korvaukset ohjataan kaupunginkanslialle tuloksi. Korvaukset ohjataan lain mukaiseen toimintaan ja kokonaiskoordinaatioon, yhteensä 4 000 000 euroa. Turvallisuuteen ja varautumiseen panostaminen, digitaalisen perustan muutosohjelma 3 700 000 euroa.

Keskitetyissä määrärahoissa kohdassa 1 50 03 maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut varataan aiempien konserniohjauksessa elinvoima- ja markkinointialan yhteisöjen avustus- ja korvausmäärärahojen lisäksi määrärahat vuodesta 2024 eteenpäin pormestarin omistajaohjauksessa oleville Korkeasaaren eläintarhan säätiölle 2 300 000 euroa ja Stadion-säätiölle 8 470 000 euroa. Kohdassa 1 50 04 keskitetty hanketoiminta, kaupungin kanslian käytettäväksi varaudutaan TE2024-uudistukseen liittyviin menoihin 3 360 000 euroa, joihin saadaan valtionavustusta.

Lisätiedot

Helena Tunttunen, taloussuunnittelija, puhelin: 310 33115
helena.tunttunen(a)hel.fi

Mari Paananen, talouspäällikkö, puhelin: 310 73043
mari.paananen(a)hel.fi

22.11.2023

Asia/3

Tarkastuslautakunta 12.09.2023 § 67

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä liitteen mukaisen tarkastuslautakunnan ja -viraston talousarvioehdotuksen vuodelle 2024 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2024–2026.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: +358931036581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 07.09.2023 § 83

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi Staran talousarvio ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2024-2026 korjatun liitteen mukaisena.

Käsittely

07.09.2023 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Timo Martiskainen: Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta päättää hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi Staran talousarvio ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2024-2026 korjatun liitteen mukaisena. Asiakastyytyväisyysarvo korjataan edellisen toteuman mukaiseksi.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Simo Aapro, talouspäällikkö, puhelin: 310 76524
simo.aapro(a)hel.fi

Työterveysliikelaitoksen johtokunta 07.09.2023 § 17

22.11.2023

Asia/3

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Työterveysliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi vuoden 2024 talousarvioehdotuksen liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Marko Karvinen

Lisätiedot

Katariina Niemelä, hallintopäällikkö, puhelin: +358931054082
katariina.niemela(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 06.09.2023 § 44

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Esitys

Johtokunta hyväksyi kaupunginhallitukselle esitettäväksi liikenneliikelaitoksen vuoden 2024 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2024 – 2026 taloussuunnitelmaehdotuksen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 30.08.2023 § 48

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi ja hyväksyä Palvelukeskusliikelaitoksen talousarvioehdotuksen vuodeksi 2024 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosiksi 2025 - 2026.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Minna Hoffström

Lisätiedot

Sirkka Ilmoniemi, kirjanpitoapäällikkö, puhelin: +358 9 310 27805
sirkka.ilmoniemi(a)hel.fi

22.11.2023

Asia/3

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta 15.08.2023 § 26

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä taloushallintopalveluliikelaitoksen talousarvioehdotuksen vuodelle 2024 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2025 - 2026 liitteen 2 sekä muutettujen liitteiden 4 ja 5 mukaisesti sekä lähettää talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen liitteineen kaupunginhallitukselle 13.9.2023 mennessä.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Anniina Kitula

Lisätiedot

Mari Kärnä, talouspäällikkö, puhelin: 09 310 25106
mari.karna(a)hel.fi

22.11.2023

Asia/4

§ 271

Kaupungin 1.1.2023 aloittavan taseen eriyttäminen kunta-Helsingin ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan aloittaviksi taseiksi sekä talousarviokohtaa 7020102 koskeva ylitysoikeus

HEL 2023-013735 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Helsingin kaupungin vuoden 2023 alka-
van taseen eriyttämisen kunta-Helsingin ja sosiaali-, terveys- ja pelas-
tustoimialan alkaviksi taseiksi liitteen 1 mukaisesti.

Lisäksi kaupunginvaltuusto oikeutti kaupunginkanslian ylittämään vuo-
den 2023 talousarvion talousarviokohtaan 7 02 01, Korot kaupungin-
kanslian käytettäväksi, menot 9 000 000,00 eurolla sosiaali-, terveys- ja
pelastustoimialan kirjanpidon käyttöoikeustilin korkohyvitystä varten.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Pia Ojavuo, vs. rahoitusjohtaja, puhelin: 09 310 76759
pia.ojavuo(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin kaupungin aloittava tase 1.1.2023 eriytettynä sosiaali-, ter-
veys- ja pelastustoimialan sekä kunta-Helsingin taseeseen

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan ja kunta-Helsingin aloittavan taseen eriyttäminen

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen
järjestämiseen liittyvästä talouden eriyttämisestä säädetään laissa so-
siaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudel-
lamaalla.

Lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudis-
tuksen toimeenpanosta ja sitä koskevasta lainsäädännön voimaanpa-
nosta 60 §:n mukaan Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon

sekä pelastustoimen aloittava tase muodostetaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin kohdistettavissa olevista omaisuus- ja pääomaeristä lukuun ottamatta pysyvien vastaavien hyödykkeisiin sisältyviä toimitiloja. Aloittava tase laaditaan 1 päivänä tammikuuta 2023 ja muodostetaan perustuen kaupungin kirjanpitoon 31 päivänä joulukuuta 2022 merkityistä kirjanpitoarvoista. Aloittavan taseen muodostamisessa noudatetaan kirjanpitolakia (1336/1997) sekä kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston antamia ohjeita ja se kirjataan kaupungin kirjanpitoon tase-erien välisenä siirtona.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (KILA) antoi 28.6.2022 lausunnon Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen eriyttävien tehtävien aloittavan taseen 1.1.2023 laatimisesta. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin kohdistuvat omaisuuserät eriytetään muusta kaupungin omaisuudesta. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen eriyttävien tehtävien omaisuus- ja pääomaerinä esitetään näihin tehtäviin kohdistuvat tase-erät. Toimitiloista aiheutuvat kulut kohdistetaan eriytettävälle tehtävälle Helsingin kaupungin sisäisinä vuokrina, minkä vuoksi toimitiloihin liittyvää omaisuutta kuten maa- ja vesialueita tai rakennuksia ei kohdisteta eriytettävälle tehtävälle.

Avaavan taseen laatiminen käynnistyi kaupunginvaltuuston hyväksyttyä 21.6.2023 vuoden 2022 tilipäätöksen, ja sitä on jatkettu Kärkulla Samkommun -kuntayhtymän purkamisesta aiheutuvien omaisuus- ja velkaerien täsmentyessä. Helsingin kaupungin osuudet Kärkulla Samkommun -kuntayhtymän purkamisen yhteydessä siirrettävistä omaisuus- ja velkaeristä kirjataan kaupungin eriyttävien tehtävien taseerien lisäykseksi vastaeränä peruspääoma. Eriytettävien tehtävien omaisuudeksi kirjataan myös mm. osuus HUS-yhtymästä tilinpäätöksen 31.12.2022 mukaisella kirjanpitoarvolla sekä eriytettävien tehtävien kohdistuvat osakkeet ja osuudet. Eriytettävien tehtävien taseen vastaavien ja vastattavien lisäykseksi kirjataan myös näihin tehtäviin kohdistuvat lahjoitusrahastojen varat ja pääomat sekä mahdolliset muut toimeksiantojen varat ja pääomat.

Sellaiset viimeistään vuonna 2022 syntyneet saamis- ja velkaerät, joiden maksutapahtumat eivät vaikuta tulokseen ja joiden maksutapahtumien toteutumatta jäämisellä ei arvioida olevan olennaista vaikutusta eriyttävien tehtävien tulokseen, voidaan joko kohdistaa eriytettävien tehtävien tai jättää muun kaupungin tase-eriin. Eriytettävien tehtävien omaisuus- ja pääomaerien erotus muodostaa peruspääoman pohjan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen eriytettävien tehtävien kohdistuvat omaisuus- ja pääomaerät vähennetään muiden kaupungin tehtävien omaisuus- ja pääomaeristä vastaeränä peruspääoma.

Aloittava tase on muodostettu em. lainsäädännön ja lausunnossa annettujen ohjeiden mukaisesti. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan aloittavaan taseeseen on lakisääteisten erien lisäksi siirretty viimeistään vuonna 2022 syntyneitä velka- ja saamiseriä, joilla ei ole tulosvaikutusta eikä myöskään kassavaikutusta siten, että niiden rahoittamiseen käytettäisiin sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen valtionosuutta.

Tilinpäätöksen 2022 valmistuttua on siirrettäviä tase-eriä arvioitaessa huomioitu, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan aloittavaan taseeseen muodostuu riittävän suuri peruspääoma. Sosiaali- ja terveys-toimelle vuoden 2022 loppuun mennessä syntyneet velka- ja saamiserät on siirretty sellaisenaan aloittavaan taseeseen pois lukien ostovelat, -91 604 132,01 euroa ja muut velat, -31 540 733,20 euroa. Osto- ja muut velat olisi maksettu sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan välitystilillä olevaa hyvinvointialueen valtionosuustuloja veloittaen ja lisäksi velkojen siirto olisi vienyt aloittavan taseen peruspääoman noin 20 miljoonaa euroa negatiiviseksi. Riittävän peruspääoman muodostamiseksi sosiaali- ja terveystoimialan myynti-, siirto- ja muut saamiset siirrettiin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan aloittavaan taseeseen.

Koko kaupungin 1.1.2023 avaavan taseen loppusumma on 2,5 milj. euroa suurempi kuin koko kaupungin päättävä tase 31.12.2022. Ero johtuu Kärkulla kuntayhtymän toiminnan päättymisestä 31.12.2022, jolloin sen varat, velat ja sitoumukset siirrettiin hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille.

Kaupungin taseesta siirrettyjen omaisuus- ja velkaerien perusteella sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan aloittavan taseen loppusummaksi muodostuu 490 884 323,67 euroa ja kunta-Helsingin taseen loppusummaksi 58 502 476 642,87 euroa. Helsingin kaupungin taseen loppusumma on näiden summa, 58 993 360 966,54 euroa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan peruspääoman määräksi muodostuu 102 555 988,38 euroa, kunta-Helsingin peruspääomaksi muodostuu 3 047 721 394,17 euroa ja Helsingin kaupungin peruspääomaksi näiden summa, 3 150 277 382,55 euroa.

Taseen jakamisen periaatteet on käyty läpi kaupungin tilintarkastajan kanssa. Vuoden 2023 tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä tarkastetaan myös aloittavat taseet.

Ylitysoikeustarve vuodelle 2023 toimialan kirjanpidon käyttötilin hyvityskorkoa varten

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan määrärahat perustuvat valtion rahoitukseen, jolle on laissa määritelty maksamisaikataulu. Vuoden

2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksettiin jo vuoden 2022 joulukuun 1. päivänä.

Koska rahoitus on maksettu syntyviin kuluihin nähden etupainotteisesti, toimialan lähete- ja käyttötileille on kertynyt vuoden 2023 alusta lukien kirjanpidon tilivaroja, jolle on talouden eriyttämismääräysten vuoksi perusteltua laskea ja hyvittää korkoa. Tähän määrärahatarpeeseen ei ole ollut talousarvion 2023 laatimisen yhteydessä edellytyksiä varautua. Taloushallintopalveluliikelaituksen laatiman arviolaskelman mukaisesti käyttötilin tilivarojen määrä tulee vuonna 2023 olemaan keskimäärin 300 000 000,00 euroa. Ao. tilivariin sovellettava kaupungin sisäinen hyvityskorko on 3 % pa., jolloin alakohdan 7 02 01 02, Tilapäisluoton ja maksuliiketilien korot ylitystarpeeksi muodostuu 9 000 000,00 euroa. Talousarvion sitova talousarviokohta on 7 02 01, Korot kaupunginkanslian käytettäväksi, johon tarvitaan vastaava ylitysoikeus.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Pia Ojavuo, vs. rahoitusjohtaja, puhelin: 09 310 76759
pia.ojavuo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin aloittava tase 1.1.2023 eriytettyinä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sekä kunta-Helsingin taseeseen

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 671

HEL 2023-013735 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Helsingin kaupungin vuoden 2023 alkavan taseen eriyttämisen kunta-Helsingin ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan alkaviksi taseiksi liitteen 1 mukaisesti.

22.11.2023

Asia/4

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kaupunginkanslian ylittämään vuoden 2023 talousarvion talousarviokohdan 7 02 01, Korot kaupunginkanslian käytettäväksi, menot 9 000 000,00 eurolla sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan kirjanpidon käyttöoikeustilin korkohyvitystä varten.

Käsittely

13.11.2023 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli vs. rahoitusjohtaja Pia Ojavuo.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Pia Ojavuo, vs. rahoitusjohtaja, puhelin: 310 76759
pia.ojavuo(a)hel.fi

22.11.2023

Asia/5

§ 272

Valtuutettu Mari Holopaisen aloite Helsingin varhaiskasvatuksen tilamitoituksen väljentämisestä

HEL 2023-003751 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mari Holopaisen aloite Helsingin varhaiskasvatuksen tilamitoituksen väljentämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mari Holopainen ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin varhaiskasvatuksen tilojen lapsikohtaista tilamitoitusta nostetaan vähintään 9 m²/lapsi. Lapsikohtaiseen tilamitoitukseen ei lasketa mukaan tiloja, joita ei tarkoitettu lapsiryhmien toimintaan kuten eteisiä, varastoja ja henkilökunnan taukotiloja. Henkilökunnalle on varattava riittävät taukotilat.

Asiasta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan ja kaupunkiympäristölautakunnan lausunnot. Esitetty vastaus aloitteeseen vastaa lautakuntien lausuntoja.

Varhaiskasvatuslaissa todetaan, että varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä ja kehitys huomioon ottaen. Lisäksi toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys. Tilankäytön osalta ei ole laissa sitovia normeja mitoitukseen liittyen.

Varhaiskasvatuksen tilat ja niiden toimivuus on tärkeä asia. Lisäksi tärkeää on, että sisätilojen lisäksi käytetään ulkotilaa ja lapsilla on mahdollisuus retkeillä Helsingin luonnossa ja lähimetsissä. Pedagogista toimintaa ja tilojen käyttöä suunnitellaan yhdessä lasten ja henkilöstön kanssa.

Helsingissä tilasuunnittelun tavoitteellisena mitoituksena on noin 8,25 m² huoneistoalaa samanaikaisesti läsnä olevaa lasta kohden. Huoneistoalaan ei lasketa teknisiä tiloja eikä keittiöitä. Tilasuunnittelussa varmistetaan monipuoliset tilat eri-ikäisille lapsille. Varhaiskasvatuksen toimintaan liittyy olennaisesti päivittäinen ulkoilu eli lapsille on varattu tiloja ulkoiluun piholla, puistoissa ja viheralueilla. Piha-alueita varataan 10 - 15 m²/ lapsi, poikkeuksena ovat tiiviit kantakaupunkimaiset alueet. Piha-alueiden suunnittelussa säilytetään mahdollisimman paljon tontilla olevaa kasvillisuutta ja varmistetaan toimivat yhteydet lähialueen metsiin ja puistoihin. Helsingissä koko kaupunki on oppimisympäristöä. Päiväkodit käyttävät oppimisympäristöinä lähialueiden luontoa, metsiä, puistoja ja liikuntapaikkoja. Lisäksi voidaan hyödyntää koulujen liikuntatiloja. Säännöllisesti retkeillään alueen kirjastoissa, kulttuuritaloissa ja museoissa. Erityisesti isommat lapset käyttävät päiväkotien omien tilojen lisäksi muita kaupungin tiloja. Osassa päiväkoteja toimii metsä- ja kaupunkiryhmiä, jotka ovat suosittuja.

Valtakunnallisissa Rakennustietosäätiön ohjeissa mitoituspohjana käytetään hyötyalaa, johon kuuluu kaikki toimintatilat lukuun ottamatta liikennetiloihin. Hyötyalaa mitoitetaan noin 7 m²/ tilapaikka, huoneistoalana tämä tarkoittaa reilut 9 m²/ tilapaikka. Valtakunnallisessa ohjeistuksessa on todettu, että päiväkodin toimivuuden kannalta keskeisiä asioita ovat: toiminnan sujuvuus ja tilojen joustava käyttö, sisä- ja ulkotilojen turvallisuus, terveellisyys ja ergonomia, ekologisuus ja tilat työympäristönä.

Toiminnan sujuvuus ja tilojen joustava käyttö tarkoittaa tilojen soveltuvuutta erilaisiin toiminnallisiin tilanteisiin, peleihin, leikkeihin, esityksiin, askarteluun, liikuntaan ja vauhdikkaisiin leikkeihin sekä myös rauhalliseen oleiluun ja lepoon sekä mahdollisuus toimia erikokoisissa ryhmissä. Tiloja tarkasteltaessa otetaan myös huomioon ekologisuus, jota edistetään tilojen ja välineiden yhteiskäytöllä, korjattavuudella ja uusio-ikäytöllä.

Tilat vaikuttavat henkilökunnan työskentelyolosuhteisiin. Tilamitoituksen ylitysten välttämiseksi ja jokaisen lapsiryhmän omien tilojen toteutumiseksi, tilamitoituksen väljentäminen on tavoitteellista, mikäli budjetti mahdollistaa jatkossa sen. Tilamitoitusta voitaisiin väljentää esimerkiksi poistamalla henkilökunnan taukotilat lapsille laskettavasta mitoituksista. Henkilökunnan taukotilat eivät ole tosiallisesti lapsiryhmien käytös-

sä. Tilamitoituksen arvioinnissa on huomioitava eri-ikäisten kiinteistöjen ominaisuudet. Tilat eivät ole suoraan vertailukelpoisia keskenään. Satunnaisesti järjestettävillä retkillä voidaan korvata kokonaan varhaiskasvatuksen tilantarvetta. Riittäväillä ulkoilutiloilla on myös merkityksensä. Tilantarvetta arvioitaessa huomioidaan myös alueen varhaiskasvatuspaikkojen tarve, jotta mahdollisimman monelle perheelle voidaan tarjota varhaiskasvatuspaikka lähellä sijaitsevasta yksiköstä lähipalveluperiaatteen mukaisesti.

Tilamitoitus, tilojen täyttö ja käyttö

Päiväkotitilojen tilakapasiteetin määrittelyssä pidetään tärkeänä, että päiväkoteihin määritellään tilapaikat mahdollisimman yhtenäisin periaattein. Tästä syystä laaja tilapaikkojen määrittelyn yhtenäistäminen ja tarkastelu tehtiin vuosina 2013–14 ja päivitystä tehdään edelleen säännöllisesti. Ennen vuotta 2012 valmistuneissa päiväkodeissa mitoitetaan huoneistoalaa 9 m² / tilapaikka ja sen jälkeen valmistuneissa tiloissa noin 8 m² /tilapaikka. Päiväkodeissa, joissa toimii integroitu erityisryhmä, on tilatehokkuustarkastelusta vähennetty tämä ryhmä ja sen ryhmän toiminta-alue.

Uudelleen valmistelun yhteydessä pyydetty selvitys henkilöstön taukotilojen, varastojen ja eteisten jättämisestä tilamitoituksen ulkopuolelle uusissa hankkeissa lisäisi tilamitoituksen epäyhtenäisyyttä ja heikentäisi vertailukelpoisuutta.

Toteutunut tilojen täyttöaste yhtä hoidossa olevaa lasta kohden oli vuoden 2022 lopulla Helsingissä noin 10,2 m², joka on korkeampi kuin suunnittelussa käytetty ohjeellinen mitoitus 8,25 tai 9 m²/ huoneistoalaa /lapsi. Lisäksi lapsia on jatkuvasti poissa erilaisista syistä esim. säännöllisten vapaapäivien tai sairastumisten takia eli tiloja arjessa on käytössä enemmän kuin tuo 10,2 m² / lapsi.

Tilojen täyttöaste vaihtelee eri puolilla kaupunkia. Syyskuun alussa 2023 kaupunkitasolla tilojen täyttöaste oli 90,9 %, ja vaihteluväli oli 86–97,2 %. Korkein tilatäyttö oli pohjoisella varhaiskasvatusalueella, jonne kuitenkin valmistuu neljä uutta päiväkotia: korvaava päiväkotitoimitus Eloisa helmikuussa 2024 Pakilaan, kokonaan uusi päiväkotitoimitus ja uusia paikkoja päiväkotitoimitus Kulkuriin kesäksi 2024 Oulunkylään, päiväkotitoimitus Perhosen korvaava vuonna 2025 Oulunkylään sekä päiväkotitoimitus Torpparintupa Torpparintuonmäkeen 2025. Tilojen täyttöastetta seurataan aluetasolla ja tilapäisesti joissain yksiköissä voi olla lapsia enemmän kuin tilapaikkoja. Erittäin tällainen tilanne voi olla, kun kevätkaudella pyritään tarjoamaan varhaiskasvatusta lähipalveluna. Näissä tapauksissa päiväkodin olosuhteet tarkastellaan siten, että noudatetaan terveysturvallisuuden liittyviä reunaehtoja, kuten wc- ja ilmanvaihdonmitoitusta.

Perusparannettavissa kohteissa eivät uudisrakennuksille suunnitellut tavoitteet aina toteudu. Tällöin hankkeen tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa ja vaihtoehtoja vertailtaessa painottuvat tilamitoituksen ohella muut ominaisuudet, vertailuluvut sekä riskienhallinta kuten terveellisyys ja turvallisuus, investointi- ja tilakustannukset / lapsipaikka, toiminnalliset ominaisuudet ja muuntojoustavuus, rakennuksen arvo ja kaupunkikuva sekä mahdollisuus muihin tilaratkaisuihin.

Henkilöstön vaikutusmahdollisuudet

Toimialalla tilojen käytettävyyttä parannetaan vuosittain edistämällä satoja toiminnallisia muutostöitä. Nämä muutostyötarpeet tulevat toimipisteiden henkilöstön ja esihenkilöiden esittäminä. Viime vuosina erityisesti alle kolmevuotiaiden lasten määrän kasvu päiväkodeissa on aiheuttanut tarvetta muokata tiloja. Toiminnallisten muutosten kautta voidaan parantaa toiminnan järjestämistä ja muokata tiloja aiempaa paremmin eri-ikäisten lasten tarpeisiin. Vuoden 2023 aikana tehtyjä ja suunnitteilla olevia tilojen toiminnallisia muutostöitä on yhteensä lähes 400 ja näiden toteuttamiseen käytetään määrärahoja reilut kuusi miljoonaa euroa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on vuonna 2022 päivitetty tilasuunnitteluohjeet, jotka on työstetty päiväkotien henkilöstön kanssa moniammatillisessa yhteistyössä. Nämä tukeutuvat valtakunnallisiin ohjeisiin ja terveysasetuksiin. Uusissa suunnitteluohjeissa on kuultu henkilöstöä kasvattamalla tilaresursointia lisäämällä henkilöstötiloja, jotka mahdollistavat muun muassa taukoja ja lepoa sekä suunnitteluajalla tapahtuvan työskentelyn päiväkodin tiloissa työpäivän aikana. Suunnitteluohjeissa tavoitteena on monipuolista toimintaa tukevat, turvalliset, terveelliset, monikäyttöiset ja muuntuvat tila- ja kalusteratkaisut sekä lasten ikäryhmään liittyvien tarpeiden ja ominaisuuksien huomioiminen. Vuodesta 2022 lukien on järjestetty säännönmukaisesti palautekeskusteluja tilojen käyttäjien kanssa 1/2-1 vuotta hankkeen valmistumisen jälkeen. Positiivista palautetta on saatu käyttäjäkokouksista ja mahdollisuuksista vaikuttaa. Kouluarvosanalla mitattuna tilojen käyttäjien tyytyväisyys tilojen toimivuuteen on ollut 8,5. Palautteiden perusteella voidaan päivittää suunnitteluohjetta.

Ennen hankesuunnittelun käynnistymistä päiväkodin henkilöstö laatii tilasuunnittelua varten pedagogisen toimintasuunnitelman. Tässä yhteydessä pohditaan etukäteen toimintatapoja sekä tilojen ja toiminnan välistä suhdetta. Tilahankkeissa vähintään toimipisteen esihenkilö osallistuu suunnittelun aikana käyttäjäkokouksiin. Päiväkodin johtaja osallistuu ja viestii suunnitelmista henkilöstöä rakennusprojektin aikana. Lapset osallistuvat pihasuunnitteluun, henkilöstö ja lapset voivat vaikuttaa myös irtokalustesuunnittelussa. Uudishankkeissa, joissa ei vielä ole henkilöstöä tai päiväkodinjohtajaa valittuna, varhaiskasvatuksen alue-

päällikkö toimii tilojen käyttäjän edustajana, ja voi lisäksi nimetä alueella toimivan päiväkodin johtajan hankkeeseen toiminnan edustajaksi.

Keväällä 2023 on käynnistynyt Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja Helsingin yliopiston tutkimusyhteistyö Helsingin kaupungin toteuttamista uusista oppimisympäristöistä. Tavoitteena on kerätä tietoa oppimisympäristöjen vahvuuksista ja heikkouksista sekä yhteisesti kehittää tilojen käytettävyyttä ja käyttäjäkokemusta. Hanke on käynnistynyt koulutilojen tarkastelulla ja laajenee syksyllä 2023 varhaiskasvatuksen tiloihin. Hankkeen tuloksia huomioidaan uusien oppimisen tilojen ja oppimisympäristöjen ympäristöjen suunnittelussa. Lisäksi toimiala osallistuu Opetushallituksen oppimisympäristöselvitykseen tilojen toimivuudesta ja terveellisyydestä.

Lapsiryhmien muodostaminen ja tilojen käyttö on keskeinen pedagoginen tehtävä. Tilojen käyttöä suunnitellaan ja arvioidaan yhdessä päiväkodin johtajan johdolla. Tilatäyttöaste mittaa samanaikaisesti läsnä olevia lapsia. Eli tilojen käytössä huomioidaan myös ulkotilojen, mm. pihojen käyttö. Toimintakausittain tarkastellaan tilojen käyttöä lapsiryhmien tarpeiden mukaan. Jokaisella lapsiryhmällä on käytössä oma nimikkotila. Pienempien, alle kolmevuotiaiden lasten, kohdalla tilojen tulee muodostaa selkeämmin omia rajattuja kokonaisuuksia, jolloin yhteistiloja käytetään vähemmän. Isompien lasten kohdalla voidaan käyttää enemmän pienryhmätiloja sekä monipuolisia yhteiskäyttöisiä tiloja. Lapset otetaan mukaan oppimisympäristöjen suunnitteluun ikäta-sonsa mukaisesti. Lapset toimivat päivän aikana erilaisissa kokoonpanoissa riippuen päivän ohjelmasta, joten myös tilojen käyttö on joustavaa ja monipuolista.

Kustannukset

Kuusikkovertailun mukaan Helsingissä tilakustannusten osuus kunnallisissa päiväkodeissa järjestettävän varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksista oli vuonna 2017 16,6 %, vuoteen 2022 osuus on kasvanut 19,8 %:iin.

Mikäli kasvatuksen ja koulutuksen toimialan varhaiskasvatuksen tilamitoitusta väljennetään, tarvitaan lisää tilahankkeita päivähoitotarpeen tyydyttämiseksi ja vastaavasti talonrakennushankkeiden rakennusohjelmaan lisää rahoitusta tuleville vuosille. Koska esitetty 12 - 15 % pinta-alan kasvu kohdistuisi käytännössä kuiviin tiloihin, jotka eivät ole kalteimpia, realistinen arvio lisästarpeesta päiväkotien vuotuisen investointirahoitukseen on vähintään 10 prosenttia. Rakentamishjelmassa vuosina 2023-27 valmistuville päiväkotihankkeille on ohjelmoitu rahoitusta noin 260 milj. euroa. Tänä aikana valmistuvien päiväkotien perusteella tilamitoituksen väljentäminen esitetysti tarkoittaisi arviolta 5 - 6

milj. euron vuotuista lisäystä investointirahoitukseen tai hankkeiden priorisointia vastaavalla summalla. Pinta-alan kasvu lisää myös ylläpitokustannuksia, tämänhetkisten ylläpitokustannusten mukaan arvioituna 100 000-150 000 euroa vuodessa.

Mikäli henkilöstötilat poistettaisiin mitoituksista uusissa hankkeissa, se kasvattaisi pinta-ala tarvetta noin 7- 8%, jolloin sen vaikutus olisi vähintään puolet yllämainituista kustannus- tai priorisointivaikutuksista. Mikäli henkilöstötilojen lisäksi poistettaisiin myös huoltotilat, sen vaikutus olisi noin 11% eli lähes saman verran kustannuksissa ja priorisoinneissa kuin mitoituksen kasvattaminen 9 m² / paikka. Lisäksi tämä lisäisi tilamitoituksen epäyhtenäisyyttä kaupungissa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo lausunnossaan, että investointikustannusten kasvattaminen tarkoittaisi varhaiskasvatuksen vuokra-
kulujen merkittävää kasvua, johon ei ole varauduttu. Varhaiskasvatuksen laatuun vaikuttaa tiloja enemmän osaava ja riittävä henkilöstö sekä hyvä johtaminen.

Tilojen merkitys toiminnan järjestämiselle on tunnistettu. Tällä hetkellä nähdään, että on tärkeintä kohdentaa toimenpiteet henkilöstötilanteen parantamiseen. Varhaiskasvatuksessa on tarvetta pedagogisen asiantuntijan tukeen, tilojen käytön suunnitteluun, ryhmien muodostamiseen ja oppimisympäristöjen kehittämiseen. Esihenkilöiden osaamista vahvistetaan ja tuetaan tilojen ja ryhmien pedagogisessa suunnittelussa. Kehittämistä tehdään yhdessä henkilöstön kanssa. Uusista tilahankkeista saatua palautetta seurataan aktiivisesti ja huomioidaan tulevissa uudishankkeissa. Tilakustannusten kasvun sijaan määrärahoja on hyvä ohjata henkilöstö- ja johtamisresursseihin sekä oppimisympäristöjen kehittämiseen yksiköissä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua, ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mari Holopaisen aloite Helsingin varhaiskasvatuksen tilamitoituksen väljentämisestä

Muutoksenhaku

22.11.2023

Asia/5

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 673

HEL 2023-003751 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

06.11.2023 Pöydälle

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 24.10.2023 § 240

HEL 2023-003751 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta valtuutettu Mari Holopaisen ja 27 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta liittyen varhaiskasvatuksen tilamitoituksen väljentämiseen, ja tarkisti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti:

Lausunto

Varhaiskasvatuslaissa todetaan, että varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä ja kehitys huomioon ottaen. Lisäksi toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys. Tilankäytön osalta ei ole laissa sitovia normeja mitoitukseen liittyen.

Varhaiskasvatuksen tilat ja niiden toimivuus on tärkeä asia. Lisäksi tärkeää on, että sisätilojen lisäksi käytetään ulkotilaa ja lapsilla on mahdollisuus retkeillä Helsingin luonnossa ja lähimetsissä. Pedagogista toimintaa ja tilojen käyttöä suunnitellaan yhdessä lasten ja henkilöstön kanssa.

Helsingissä tilasuunnittelun tavoitteellisena mitoituksena on noin 8,25 m² huoneistoalaa samanaikaisesti läsnä olevaa lasta kohden. Huoneistoalaan ei lasketa teknisiä tiloja eikä keittiöitä. Tilasuunnittelussa varmistetaan monipuoliset tilat eri-ikäisille lapsille. Varhaiskasvatuksen toimintaan liittyy olennaisesti päivittäinen ulkoilu eli lapsille on varattu tiloja ulkoiluun pihalla, puistoissa ja viheralueilla. Piha-alueita varataan 10 - 15 m²/ lapsi, poikkeuksena ovat tiiviit kantakaupunkimaiset alueet. Piha-alueiden suunnittelussa säilytetään mahdollisimman paljon tontilla olevaa kasvillisuutta. Helsingissä koko kaupunki on oppimisympäristöä. Päiväkodit käyttävät oppimisympäristöinä lähialueiden luontoa, metsiä, puistoja ja liikuntapaikkoja. Lisäksi voidaan hyödyntää koulujen liikuntatiloja. Säännöllisesti retkeillään alueen kirjastoissa, kulttuuritaloissa ja museoissa. Erityisesti isommat lapset käyttävät päiväkotien omien tilojen lisäksi muita kaupungin tiloja. Osassa päiväkoteja toimii metsä- ja kaupunkiryhmiä, jotka ovat suosittuja.

Valtakunnallisissa Rakennustietosäätiön ohjeissa on todettu, että päiväkodin toimivuuden kannalta keskeisiä asioita ovat: toiminnan sujuvuus ja tilojen joustava käyttö, sisä- ja ulkotilojen turvallisuus, terveellisyys ja ergonomia, ekologisuus ja tilat työympäristönä.

Toiminnan sujuvuus ja tilojen joustava käyttö tarkoittaa tilojen soveltuvuutta erilaisiin toiminnallisiin tilanteisiin, peleihin, leikkeihin, esityksiin, askarteluun, liikuntaan ja vauhdikkaisiin leikkeihin sekä myös rauhalliseen oleiluun ja lepoon sekä mahdollisuus toimia erikokoisissa ryhmissä. Tiloja tarkasteltaessa otetaan myös huomioon ekologisuus, jota edistetään tilojen ja välineiden yhteiskäytöllä, korjattavuudella ja uusio-ikätyöllä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että tilat vaikuttavat henkilökunnan työskentelyolosuhteisiin. Tilamitoituksen ylitysten välttämiseksi ja jokaisen lapsiryhmän omien tilojen toteutumiseksi, tilamitoituksen väljentäminen on tavoitteellista, mikäli budjetti mahdollistaa jatkossakin. Tilamitoitusta voitaisiin väljentää esimerkiksi poistamalla henkilökunnan taukotilat lapsille laskettavasta mitoituksesta. Henkilökunnan taukotilat eivät ole tosiallisesti lapsiryhmien käytössä.

Tilamitoituksen arvioinnissa on huomioitava eri-ikäisten kiinteistöjen ominaisuudet. Tilat eivät ole suoraan vertailukelpoisia keskenään.

Lautakunta toteaa, ettei satunnaisesti järjestettävillä retkillä voida korvata varhaiskasvatuksen tilantarvetta. Lautakunta korostaa myös riittävien ulkoilutilojen merkitystä.

Lautakunta pitää tärkeänä, että tilantarvetta arvioitaessa huomioidaan myös alueen varhaiskasvatuspaikkojen tarve, jotta mahdollisimman

monelle perheelle voidaan tarjota varhaiskasvatuspaikka lähellä sijaitsevasta yksiköstä lähipalveluperiaatteen mukaisesti.

Tilamitoitus, tilojen täyttö ja käyttö

Päiväkotitilojen tilakapasiteetin määrittelyssä pidetään tärkeänä, että päiväkoteihin määritellään tilapaikat mahdollisimman yhtenäisin periaattein. Tästä syystä laaja tilapaikkojen määrittelyn yhtenäistäminen ja tarkastelu tehtiin vuosina 2013–14 ja päivitystä tehdään edelleen säännöllisesti. Ennen vuotta 2012 valmistuneissa päiväkodeissa mitoitetaan huoneistoalaa 9 m² / tilapaikka ja sen jälkeen valmistuneissa tiloissa noin 8 m² /tilapaikka. Päiväkodeissa, joissa toimii integroitu erityisryhmä, on tilatehokkuustarkastelusta vähennetty tämä ryhmä ja sen ryhmän toiminta-alue.

Uudelleen valmistelun yhteydessä pyydetty selvitys henkilöstön taukotilojen, varastojen ja eteisten jättämisestä tilamitoituksen ulkopuolelle uusissa hankkeissa lisäisi tilamitoituksen epäyhtenäisyyttä ja vertailukelpoisuutta.

Toteutunut tilojen täyttöaste yhtä hoidossa olevaa lasta kohden oli vuoden 2022 lopulla Helsingissä noin 10,2 m², joka on korkeampi kuin suunnittelussa käytetty ohjeellinen mitoitus 8,25 tai 9 m²/ huoneistoalaa /lapsi. Lisäksi lapsia on jatkuvasti poissa erilaisista syistä esim. säännöllisten vapaapäivien tai sairastumisten takia eli tiloja arjessa on käytössä enemmän kuin tuo 10,2 m² / lapsi.

Tilojen täyttöaste vaihtelee eri puolilla kaupunkia. Syyskuun alussa 2023 kaupunkitasolla tilojen täyttöaste oli 90,9 %, ja vaihteluväli oli 86–97,2 %. Korkein tilatäyttö oli pohjoisella varhaiskasvatusalueella, jonne kuitenkin valmistuu neljä uutta päiväkotia: korvaava päiväkotitoimitus Eloisa helmikuussa 2024 Pakilaan, kokonaan uusi päiväkotitoimitus Kulkuri kesäkuussa 2024 Oulunkylään, päiväkotitoimitus Perhosen korvaava vuonna 2025 Oulunkylään sekä päiväkotitoimitus Torpparintupa Torpparintuon alueella vuonna 2025. Tilojen täyttöastetta seurataan aluetasolla ja tilapäisesti joissain yksiköissä voi olla lapsia enemmän kuin tilapaikkoja. Erittymisen tällainen tilanne voi olla, kun kevätkaudella pyritään tarjoamaan varhaiskasvatusta lähipalveluna. Näissä tapauksissa päiväkodin olosuhteet tarkastellaan siten, että noudatetaan terveysturvallisuuden liittyviä reunaehtoja, kuten wc- ja ilmanvaihdonmitoitusta.

Henkilöstön vaikutusmahdollisuudet

Toimialalla tilojen käytettävyyttä parannetaan vuosittain edistämällä satoja toiminnallisia muutostöitä. Nämä muutostyöt tulevat toimipisteiden henkilöstön ja esihenkilöiden esittäminä. Viime vuosina erityisesti alle kolmevuotiaiden lasten määrän kasvu päiväkodeissa on aiheut-

tanut tarvetta muokata tiloja. Toiminnallisten muutosten kautta voidaan parantaa toiminnan järjestämistä ja muokata tiloja aiempaa paremmin eri-ikäisten lasten tarpeisiin. Vuoden 2023 aikana tehtyjä ja suunnitteilla olevia tilojen toiminnallisia muutostöitä on yhteensä lähes 400 ja näiden toteuttamiseen käytetään määrärahoja reilut kuusi miljoonaa euroa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on vuonna 2022 päivitetty tilasuunnitteluohjeet, jotka on työstetty päiväkotien henkilöstön kanssa moniammatillisessa yhteistyössä. Nämä tukeutuvat valtakunnallisiin ohjeisiin ja terveysasetuksiin. Uusissa suunnitteluohjeissa on kuultu henkilöstöä kasvattamalla tilaresurssointia lisäämällä henkilöstötiloja, jotka mahdollistavat muun muassa taukoja ja lepoa sekä suunnitteluajalla tapahtuvan työskentelyn päiväkodin tiloissa työpäivän aikana. Suunnitteluohjeissa tavoitteena on monipuolista toimintaa tukevat, turvalliset, terveelliset, monikäyttöiset ja muuntuvat tila- ja kalusteratkaisut sekä lasten ikäryhmään liittyvien tarpeiden ja ominaisuuksien huomioiminen. Vuodesta 2022 lukien on järjestetty säännönmukaisesti palauttekeskusteluja tilojen käyttäjien kanssa 1/2-1 vuotta hankkeen valmistumisen jälkeen. Positiivista palautetta on saatu käyttäjäkokouksista ja mahdollisuuksista vaikuttaa. Kouluarvosanalla mitattuna tilojen käyttäjien tyytyväisyys tilojen toimivuuteen on ollut 8,5. Palautteiden perusteella voidaan päivittää suunnitteluohjetta.

Ennen hankesuunnittelun käynnistymistä päiväkodin henkilöstö laatii tilasuunnittelua varten pedagogisen toimintasuunnitelman. Tässä yhteydessä pohditaan etukäteen toimintatapoja sekä tilojen ja toiminnan välistä suhdetta. Tilahankkeissa vähintään toimipisteen esihenkilö osallistuu suunnittelun aikana käyttäjäkokouksiin. Päiväkodin johtaja osallistaa ja viestii suunnitelmista henkilöstöä rakennusprojektin aikana. Lapset osallistuvat pihasuunnitteluun, henkilöstö ja lapset voivat vaikuttaa myös irtokalustesuunnittelussa. Uudishankkeissa, joissa ei vielä ole henkilöstöä tai päiväkodinjohtajaa valittuna, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö toimii tilojen käyttäjän edustajana, ja voi lisäksi nimetä alueella toimivan päiväkodin johtajan hankkeeseen toiminnan edustajaksi.

Keväällä 2023 on käynnistynyt Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja Helsingin yliopiston tutkimusyhteistyö Helsingin kaupungin toteuttamista uusista oppimisympäristöistä. Tavoitteena on kerätä tietoa oppimisympäristöjen vahvuuksista ja heikkouksista sekä yhteiskehittää tilojen käytettävyyttä ja käyttäjäkokemusta. Hanke on käynnistynyt koulutilojen tarkastelulla ja laajenee vuoden 2024 aikana varhaiskasvatuksen tiloihin. Hankkeen tuloksia huomioidaan uusien oppimisen tilojen ja oppimisympäristöjen ympäristöjen suunnittelussa. Lisäksi toimiala osallistuu Opetushallituksen oppimisympäristöselvitykseen tilojen toimivuudesta ja terveellisyydestä.

Lapsiryhmien muodostaminen ja tilojen käyttö on keskeinen pedagoginen tehtävä. Tilojen käyttöä suunnitellaan ja arvioidaan yhdessä päiväkodin johtajan johdolla. Tilatäyttöaste mittaa samanaikaisesti läsnäolevia lapsia. Eli tilojen käytössä huomioidaan myös ulkotilojen, mm. pihojen käyttö. Toimintakausittain tarkastellaan tilojen käyttöä lapsiryhmien tarpeiden mukaan. Jokaisella lapsiryhmällä on käytössä oma nimikkotila. Pienempien, alle kolmevuotiaiden lasten, kohdalla tilojen tulee muodostaa selkeämmin omia rajattuja kokonaisuuksia, jolloin yhteistiloja käytetään vähemmän. Isompien lasten kohdalla voidaan käyttää enemmän pienryhmätiloja sekä monipuolisia yhteiskäyttöisiä tiloja. Lapset otetaan mukaan oppimisympäristöjen suunnitteluun ikätonsansa mukaisesti. Lapset toimivat päivän aikana erilaisissa kokoonpanoissa riippuen päivän ohjelmasta, joten myös tilojen käyttö on joustavaa ja monipuolista.

Kustannukset

Kuusikkovertailun mukaan Helsingissä tilakustannusten osuus kunnallisissa päiväkodeissa järjestettävän varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksista oli vuonna 2017 16,6 %, vuoteen 2022 osuus on kasvanut 19,8 %:iin.

Kaupunkiympäristön toimialan arvion mukaan, mikäli kasvatuksen ja koulutuksen toimialan varhaiskasvatuksen tilamitoitusta väljennetään, tarvitaan talonrakennushankkeiden rakennusohjelmaan lisää rahoitusta tuleville vuosille. Koska esitetty mitoituksen kasvattaminen vähintään 9 m² / paikka eli 12–15 % pinta-alan kasvu kohdistuisi käytännössä kiviin tiloihin, jotka eivät ole kalleimpia, realistinen arvio lisäystarpeesta päiväkotien vuotuisen investointirahoitukseen on vähintään 10 prosenttia. Rakentamishjelmassa vuosina 2023–27 valmistuville päiväkotihankkeille on ohjelmoitu rahoitusta noin 260 milj. euroa. Tänä aikana valmistuvien päiväkotien perusteella tilamitoituksen väljentäminen esitetysti tarkoittaisi arviolta 5 - 6 milj. euron vuotuista lisäystä investointirahoitukseen eli yhteensä 30–36 miljoonan euron lisäinvestointitarvetta vuosille 2023–27 tai hankkeiden priorisointia vastaavalla summalla. Tämä tarkoittaa, että vuosittain joutuisimme arvioimaan uudelleen yhden 150 paikkaisen päiväkodin toteuttamista, ja vuosien 2023–27 aikana viiden vastaavan kokoisen päiväkodin toteuttamista. Pinta-alan kasvu lisää myös ylläpitokustannuksia, tämänhetkisten ylläpitokustannusten mukaan arvioituna 100 000–150 000 euroa vuodessa.

Mikäli henkilöstötilat poistettaisiin mitoituksista uusissa hankkeissa, se kasvattaisi pinta-ala tarvetta noin 7- 8%, jolloin sen vaikutus olisi vähintään puolet yllämainituista kustannus tai priorisointi vaikutuksista. Mikäli henkilöstötilojen lisäksi poistettaisiin myös huoltotilat, sen vaikutus olisi noin 11% eli lähes saman verran kustannuksissa ja priorisoinneissa

kuin mitoituksen kasvattaminen 9 m² / paikka. Lisäksi tämä lisäisi tilamitoituksen epäyhtenäisyyttä kaupungissa.

Investointikustannusten kasvattaminen tarkoittaisi varhaiskasvatuksen vuokratulujen merkittävää kasvua, johon ei ole varauduttu. Varhaiskasvatuksen laatuun vaikuttaa tiloja enemmän osaava ja riittävä henkilöstö sekä hyvä johtaminen. Tilojen merkitys toiminnan järjestämiselle on tunnustettu. Tällä hetkellä nähdään, että on tärkeintä kohdentaa toimenpiteet henkilöstötilanteen parantamiseen. Varhaiskasvatuksessa on tarvetta pedagogisen asiantuntijan tukeen, tilojen käytön suunnitteluun, ryhmien muodostamiseen ja oppimisympäristöjen kehittämiseen. Esihenkilöiden osaamista vahvistetaan ja tuetaan tilojen ja ryhmien pedagogisessa suunnittelussa. Kehittämistä tehdään yhdessä henkilöstön kanssa. Uusista tilahankkeista saatua palautetta seurataan aktiivisesti ja huomioidaan tulevissa uudishankkeissa. Tilakustannusten kasvun sijaan määrärahoja on hyvä ohjata henkilöstö- ja johtamisresursseihin sekä oppimisympäristöjen kehittämiseen yksiköissä.

Käsittely

24.10.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Satu Järvenkallas: Lisätään lausuntoehdotukseen "Lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti."

Lisäksi lause kohdassa 19: "Nykyiset resurssit eivät mahdollista tällaista" poistetaan ja muutetaan:

Esihenkilöiden osaamista vahvistetaan ja tuetaan tilojen ja ryhmien pedagogisessa suunnittelussa. Kehittämistä tehdään yhdessä henkilöstön kanssa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Mari Holopainen: Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että tilat vaikuttavat henkilökunnan työskentelyolosuhteisiin. Tilamitoituksen ylitysten välttämiseksi ja jokaisen lapsiryhmän omien tilojen toteutumiseksi, tilamitoituksen väljentäminen on tavoitteellista, mikäli budjetti mahdollistaa jatkossa sen. Tilamitoitusta voitaisiin väljentää esimerkiksi poistamalla henkilökunnan taukotilat lapsille laskettavasta mitoituksesta. Henkilökunnan taukotilat eivät ole tosiallisesti lapsiryhmien käytössä.

Tilamitoituksen arvioinnissa on huomioitava eri-ikäisten kiinteistöjen ominaisuudet. Tilat eivät ole suoraan vertailukelpoisia keskenään.

22.11.2023

Lautakunta toteaa, ettei satunnaisesti järjestettävillä retkillä voida korvata varhaiskasvatuksen tilantarvetta. Lautakunta korostaa myös riittävien ulkoilutilojen merkitystä.

Lautakunta pitää tärkeänä, että tilantarvetta arvioitaessa huomioidaan myös alueen varhaiskasvatuspaikkojen tarve, jotta mahdollisimman monelle perheelle voidaan tarjota varhaiskasvatuspaikka lähellä sijaitsevasta yksiköstä lähipalveluperiaatteen mukaisesti.

Kannattaja: Mirita Saxberg

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi yksimielisesti Mari Holopaisen vastaehdotuksen.

03.10.2023 Palautettiin

13.06.2023 Palautettiin

23.05.2023 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Carola Harju, yksikön päällikkö, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 26.09.2023 § 493

HEL 2023-003751 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Mari Holopaisen valtuustoaloitteesta koskien varhaiskasvatuksen tilamitoituksen väljentämistä.

Aloitteessa esitetään, että Helsingin varhaiskasvatuksen tilojen lapsikohtaista tilamitoitusta nostetaan nykyisestä vähintään 9 m²/lapsi. Lisäksi aloitteessa esitetään, että lapsikohtaiseen tilamitoitukseen ei lasketa mukaan tiloja, joita ei ole tarkoitettu lapsiryhmien toimintaan, kuten eteisiä, varastoja ja henkilökunnan taukotiloja. Henkilökunnalle on varattava riittävät taukotilat.

Tavoitteiden asettaminen tilahankkeissa

Tilahankkeille mitoittavan asiakaspaikkamäärän sekä asetettavat toiminnalliset ja tilamitoitustavoitteet määrittelee asiakastoimiala kaupun-

gin strategioiden, päätösten ja omien suunnitteluohjeidensa pohjalta. Kaupunkiympäristön toimiala asettaa hankkeelle muut, kuten taloudellisuuteen, ekologiseen kestävyys, esteettömyyteen, pitkäikäisyyteen ja kaupunkikuvaan liittyvät tavoitteet kaupungin strategioiden, päätösten ja ohjeiden mukaisesti.

Asiakastoimialan rooli hankkeiden ohjauksessa ja hyväksynnässä

Kaupunkiympäristön toimialan edustaja johtaa hankkeen suunnittelua ja toteutusta kohti asetettuja tavoitteita. Hankkeiden toiminnallinen suunnittelu tehdään asiakastoimialan suunnitteluohjeiden periaatteiden mukaan. Hankkeiden projektiryhmään nimetään asiakastoimialan edustaja, joka ottaa kantaa suunnitelmien toiminnallisuuteen ja huolehtii toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta eri suunnitteluvaiheissa. Hankkeen suunnitteluvaihe sisältää asiakastoimialan edustajan organisoimat, teemakohtaiset käyttäjäkokoukset, joihin kutsutaan mukaan käyttäjän edustajia ja tarvittavia asiantuntijoita.

Voimassa olevan tilahankkeiden käsittelyohjeen 2015 Khs 14.12.2015 mukaan hankesuunnittelun lähtötietona on asiakastoimialan hyväksymä tarvepäätös, joka sisältää muun muassa alustavan tilaohjelman ja maksimilaajuuden. Hankesuunnitelman edetessä päätöksentekoon asiakastoimiala antaa hankesuunnitelmasta lausunnon ja hyväksyy sen alustavan vuokra-arvion.

Palautteen keruu käyttäjiltä ja suunnitteluohjeiden kehittäminen

Kaupunkiympäristön toimialan Tilat-palvelu kerää käyttäjiltä palautetta tiloista ja Tilat-palvelun toiminnasta. Palautetta kysytään ensisijaisesti liittyen tilojen ylläpitoon, kuntoon, olosuhteisiin tai valmistuneiden tilojen toteutusprosessiin. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kerää palautetta tilojen toiminnallisista ominaisuuksista kuten tilanahtauden tunnusta. Saatujen palautteiden perusteella suunnitteluohjeita ja prosesseja kehitetään kaupunkiympäristön toimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyössä, kuitenkin siten, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on päävastuu mitoitus- ja muiden toiminnallisten tavoitteiden kehittämisestä ja viemisestä suunnitteluohjeisiin.

Päiväkotien tilamitoitus

Päiväkotihankkeiden tilamitoituksen osalta kaupunkiympäristön toimiala noudattaa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan suunnitteluohjeita ja linjauksia.

Perusparannettavissa kohteissa eivät uudisrakennuksille suunnitellut tavoitteet aina toteudu. Tällöin hankkeen tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa ja vaihtoehtoja vertailtaessa painottuvat tilamitoituksen ohel-

la muut ominaisuudet, vertailuluvut sekä riskienhallinta kuten terveellisyys ja turvallisuus, investointi- ja tilakustannukset / lapsipaikka, toiminnalliset ominaisuudet ja muuntojoustavuus, rakennuksen arvo ja kaupunkikuva sekä mahdollisuus muihin tilaratkaisuihin.

Mikäli kasvatuksen ja koulutuksen toimialan varhaiskasvatuksen tilamitoitusta väljennetään, tarvitaan lisää tilahankkeita päivähoitotarpeen tyydyttämiseksi ja vastaavasti talonrakennushankkeiden rakennusohjelmaan lisää rahoitusta tuleville vuosille. Koska esitetty 12 - 15 % pinta-alan kasvu kohdistuisi käytännössä kuiviin tiloihin, jotka eivät ole kalleimpia, realistinen arvio lisäystarpeesta päiväkotien vuotuisen investointirahoitukseen on vähintään 10 prosenttia. Rakentamisohjelmassa vuosina 2023 - 2027 valmistuville päiväkotihankkeille on ohjelmoitu rahoitusta noin 260 milj. euroa. Tänä aikana valmistuvien päiväkotien perusteella tilamitoituksen väljentäminen esitetysti tarkoittaisi arviolta 5 - 6 milj. euron vuotuista lisäystä investointirahoitukseen tai hankkeiden priorisointia vastaavalla summalla. Pinta-alan kasvu lisää myös ylläpitokustannuksia, tämänhetkisten ylläpitokustannusten mukaan arvioituna 100 000 - 150 000 euroa vuodessa.

19.09.2023 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Päivi Etelämäki, yksikön päällikkö: 09 310 31871
paivi.etelamaki(a)hel.fi

22.11.2023

Asia/6

§ 273

Valtuutettu Pilvi Torstin aloite laajasta seikkailulabyrintistä Talvipuutarhan alueelle

HEL 2023-004746 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Pilvi Torstin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pilvi Torsti ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan Talvipuutarhan kehittämistä siten, että siellä olisi tarjolla kiinnostavaa tekemistä erityisesti laajalla ulkoilualueella rinteessä. Yksi mahdollisuus olisi kehittää istutuksia niin, että niistä muodostuisi monista kaupungeista tuttu vetovoimainen labyrinttialue. Talvipuutarhan kehittäminen sopisi ajallisesti Töölönlahdella tehtävän kunnostustyön kokonaisuuteen.

Talvipuutarhan alueelle ei voida sijoittaa seikkailulabyrinttia. Labyrintin perustaminen rikkoisi 130 vuotta vanhan erittäin hyvin säilyneen Talvipuutarhan kokonaisuuden. Talvipuutarhan toiminnan painopiste on sata vuotta säilyneiden, ammattitaidolla hoidettujen sekä arvokkaiden puutarhataiteellisten aiheiden ja kasviyksilöiden vaalimisessa. Talvipuutarhan alue on yksi Helsingin vanhimpia rakennettuja puistoalueita, jossa toimenpiteiden tulee olla säilyttäviä tai palauttavia.

Kaupunkiympäristön toimialan kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupalvelu selvittää minne lähiaikoina suunniteltavaan puistoon labyrintti so-

pisi tuomaan lisäarvoa ja luomaan alueelle omaa identiteettiä. Modernin, laajan seikkailulabyrintin perustaminen Helsinkiin edellyttää sille sopivaa sijaintia, jossa se voi toimia kiinnostavana paikkana toimien identiteettiä vahvistavana ja hauskana lisänä puistossa. Talvipuutarhan alueelta ei tällä hetkellä löydy sopivaa paikkaa labyrintille. Mikäli tuotantokasvihuoneiden alueella tapahtuu muutoksia, tilannetta arvioidaan uudelleen.

Talvipuutarhan alueella olevan, entisen kaupunginpuutarhurin virka-asunnon Villa Jyrängön ja sen edustan puutarhan liittäminen Talvipuutarhan yleisölle rajoitetusti avoimeen alueeseen voi mahdollistaa rakennuksen ja sen ympäristön avoimemman käytön. Nykyisin Villa Jyrängö puutarhoineen kuuluu yleisöltä suljettuun tuotantoalueeseen. Niiden liittäminen osaksi Talvipuutarhan vanhojen kasvihuoneiden ja Ruusutarhan kokonaisuutta edellyttää joitakin pieniä muutoksia alueella, kiinteistörajoissa ja kunnossapidon vastuualueissa.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Kaupunginhallitus edellyttää, että kaupunkiympäristön toimialalla laaditaan suunnitelma aikatauluineen Talvipuutarhan alueen kehittämiseksi. Nykyisellään Talvipuutarhan tunnettuus helsinkiläisten keskuudessa on vaatimaton ja käyttöaste todella matala, kun huomioidaan puutarhan sijainti. Historiallisten arvojen säilyttämisen ohella on tavoiteltava puutarhan monipuolista käyttöä. Käytännössä tarvitaan strateginen ja tavoitteellinen käyttökonsepti, joka tavoittelee puistoalueen laajaa virkistyskäyttöä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Pilvi Torstin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.11.2023

Asia/6

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 674

HEL 2023-004746 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

13.11.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Elisa Gebhard: Kaupunginhallitus edellyttää, että kaupunkiympäristön toimialalla laaditaan suunnitelma aikatauluineen Talvipuutarhan alueen kehittämiseksi. Nykyisellään Talvipuutarhan tunnettuus helsinkiläisten keskuudessa on vaatimaton ja käyttöaste todella matala kun huomioidaan puutarhan sijainti. Historiallisten arvojen säilyttämisen ohella on tavoiteltava puutarhan monipuolista käyttöä. Käytännössä tarvitaan strateginen ja tavoitteellinen käyttökonsepti, joka tavoittelee puistoalueen laajaa virkistyskäyttöä.

Kannattaja: Daniel Sazonov

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Elisa Gebhardin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

06.11.2023 Pöydälle

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 19.09.2023 § 481

HEL 2023-004746 T 00 00 03

Lausunto

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki rakentaa Talvipuutarhaan seikkailulabyrintin tai tarjoaa siellä muuta kiinnostavaa tekemistä.

Kaupunkiympäristölautakunta totesi, että labyrintit ovat vetovoimaisia kohteita puistoissa. Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupalvelu selvittää, minne lähiaikoina suunniteltavaan puistoon sellainen sopii tuomaan lisäarvoa ja luomaan alueelle omaa identiteettiä.

Labyrintin pensaiden leikkaus vaatii taitoa. Muotoonleikkaus tulee tehdä riittävän usein, joten se vaikuttaa kunnossapidon kustannuksiin.

Talvipuutarhan alueelle ei voida sijoittaa seikkailulabyrinttiä. Labyrintin perustaminen rikkoisi tämän vuoden (2023) lokakuussa 130 vuotta täytävän kasvihuoneen kanssa kokonaisuuden muodostavan, erittäin hyvin alkuperäisessä muodossa säilyneen Ruusutarhan sommitelman, johon liittyy myös viereinen rinne vanhoine jalopuineen sekä Villa Jyränkö. Talvipuutarhassa painopiste on sata vuotta säilyneiden, ammattitaidolla hoidettujen sekä arvokkaiden puutarhataiteellisten aiheiden ja kasviyksilöiden vaalimisessa.

Talvipuutarhan alueesta ja sen arvoista

Talvipuutarha ympäristöineen on osa Eläintarhan laajaa, historiallisesti kerrostunutta puistoaluetta, alkuperäisen Keskuspuiston ydinaluetta ja yksi Helsingin vetovoimaisista nähtävyyksistä, jolla on sekä puutarhataiteellisia, kulttuurihistoriallisia, kasvilajistollisia että kaupunkikuvallisia arvoja. Eläintarhan alueen ympäristöhistoriallisessa selvityksessä Talvipuutarhan alue on tunnistettu osaksi Helsingin vanhimpia rakennettuja puistoalueita, joilla toimenpiteiden tulee olla säilyttäviä tai palauttavia. Helsingin kaupungin ensimmäinen kaupunginpuutarhuri Svante Olsson laati ulkoalueiden puistosuunnitelman vuonna 1911.

Kasvihuoneen edustalla on erittäin merkittävä, pääosin 1920-luvun asussa säilynyt muotopuutarha nimeltään Ruusutarha. Sitä voidaan verrata tasavallan presidentin kesäasunnon Kultarannan puutarhassa olevaan vastaavaan aiheeseen nimeltään Medaljonki. Svante Olssonilla oli sen suunnittelussa apunaan poikansa Paul Olsson, joka on yksi Suomen tunnetuimmista puutarha-arkkitehteistä.

Talvipuutarhan Ruusutarhaan liittyy terasseja, kukkivia muureja, vajoitettu ruohokenttä, ruusuistutuksia, perennapenkkejä sekä muotoon leikattuja pensaita ja puita. Ruusutarhan yli, kasvihuoneen edustalta, aukeaa näkymä Töölönlahdelle, joka on ollut olennainen osa muotopuutarhan maisemakuvaa.

Yleisöltä suljettu kaupunginpuutarhan alue sijaitsee Talvipuutarhan takana. Siellä kasvatetaan kasveja kaupungin puistoihin. Alueella liikkuu työkoneita, minkä vuoksi aluetta ei voida avata yleisölle.

Kohteen tunnettavuus ja nähtävyyssarvo

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Talvipuutarha on yksi Helsingin ensimmäisistä nähtävyyksistä. Se on nykyisin suosittu kohde: Talvipuutarhassa käy vuosittain noin 100 000 koti- ja ulkomaista vierailijaa. Talvipuutarha on avoinna kaikille eikä vierailuaikaa tarvitse varata, joten vierailijoiden määrä voi vaihdella useasta bussillisesta turisteja muutamaan vierailijaan. Suosituimmat vierailuajankohdat ovat talvella joulun ja uudenvuoden tienoolla, pääsiäisen aikoihin sekä juhlapyhinä. Suurimmat kävijäryhmät ovat päiväkot-, koululais- ja eläkeläisryhmät. Talvipuutarhaa voi hyödyntää myös opetuksessa. Kohteessa käy usein vammais- ja muita ryhmiä, joilla on erikoistarpeita.

Talvipuutarhassa pidetään valokuva- ja taidenäyttelyitä sekä akrobatia- ja musiikkiesityksiä. Myös omien eväiden syönti kasvihuoneessa on sallittua. Ruusutarhaa ei ole tarkoitettu tapahtumakäyttöön eikä istutusalueille meneminen ole sallittua. Vuonna 2023 aukioloaikoja selkeytettiin, mistä kaupunki sai asukkailta paljon kiitosta. Talvipuutarhan tunnettavuutta voidaan parantaa entisestään viestinnällä ja mainonnalla.

Talvipuutarhan siirtyminen Helsingin kaupungille

Kaupunginpuutarha alueella toimi 1800-luvun lopulla Suomen Puutarhayhdistys, jonka tehtävänä oli edistää Suomen puutarhakulttuuria. Yhdistyksen puheenjohtajana toiminut Jakob Julius af Lindfors lahjoitti rakennuttamansa, vuonna 1893 valmistuneen kasvihuoneen Suomen puutarhayhdistykselle. Lahjoittajan tahtona oli, että yleisö saa pääsymaksutta tutustua kasvihuoneeseen ja sen kokoelmiin. Helsingin kaupunki osti Puutarhayhdistyksen rakennukset vuonna 1907 kaupunginpuutarhaa varten ja sitoutui pitämään Talvipuutarhaa kunnossa ja yleisölle avoimena ilman pääsymaksua.

Labyrintit puutarhataiteessa

Valtuustoaloitteessa esimerkkeinä mainitut Marqueyssacin labyrintit Vézacissa Ranskassa ja Hortan labyrintti Barcelonassa ovat puutarhataiteellisia aiheita osana laajempia, alkuaan yksityisiä puutarhoja. Ne edustavat sekä eri aikakautta että tarkoitusta kuin Talvipuutarha, jolla on oma kiinnostava ja arvokas historiansa. Myös näissä puutarhoissa labyrintit ovat aiheita, joihin tutustutaan kävellen ja katsellen, kuten Ruusutarhaankin.

Talvipuutarhan alueen kehittäminen

Talvipuutarhan alue on tunnettu nähtävyys, joka on jo sellaisenaan vetovoimainen ja suosittu vierailukohde. Modernin, laajan seikkailulabyrintin perustaminen Helsinkiin edellyttää sille sopivaa sijaintia, jossa se voi toimia kiinnostavana paikkana samalla toimien identiteettiä vahvistavana ja hauskana lisänä puistossa. Talvipuutarhan alueelta ei tällä

22.11.2023

Asia/6

hetkellä löydy sopivaa paikkaa labyrintille. Mikäli tuotantokasvihuoneiden alueella tapahtuu muutoksia, tilannetta arvioidaan uudelleen.

Talvipuutarhan alueella olevan, entisen kaupunginpuutarhurin virka-asunnon Villa Jyrängön ja sen edustan puutarhan liittäminen Talvipuutarhan yleisölle rajoitetusti avoimeen alueeseen mahdollistaisi rakennuksen ja sen ympäristön avoimemman käytön. Nykyisin Villa Jyrängön puutarhoineen kuuluu yleisöltä suljettuun tuotantoalueeseen. Niiden liittäminen osaksi Talvipuutarhan vanhojen kasvihuoneiden ja Ruusutarhan kokonaisuutta edellyttää joitakin pieniä muutoksia alueella, kiinteistörajoissa ja kunnossapidon vastuualueissa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Kaisa Solin, maisema-arkkitehti: 09 310 34757
kaisa.solin(a)hel.fi

22.11.2023

Asia/7

§ 274

Kokouksessa jätetyt aloitteet

Päätös

Valtuutettujen aloitteet

- valtuutettu Mia Haglundin aloite humanitaarisen avun antamisesta Gazan siviileille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.11.2023

Ärende/1

§ 268

Namnupprop, laglighet och beslutsförhet

Beslut

Stadsfullmäktige konstaterade att sammanträdet var lagligen sammankallat och beslutsfört.

Namnupprop och förhinder

Ordföranden konstaterade att följande ersättare har kallats i de ledamöters ställe som anmält förhinder:

- Matias Pajula, ersättare Ted Apter
- Pia Pakarinen, ersättare Matti Niiranen
- Arja Karhuvaara, ersättare Heimo Laaksonen
- Mia Nygård-Peltola, ersättare Mukhtar Abib
- Sari Sarkomaa, ersättare Laura Rissanen
- Elina Valtonen, ersättare Tarik Ahsanullah
- Alviina Alametsä, ersättare Nina Miettinen
- Reetta Vanhanen, ersättare Anni Silvennoinen
- Osmo Soininvaara, ersättare Sanna Vesikansa
- Atte Harjanne, ersättare Tuomas Tuomi-Nikula
- Shawn Huff, ersättare Kati Juva
- Minna Lindgren, ersättare Johanna Sydänmaa
- Thomas Wallgren, ersättare Fardoos Helal
- Timo Harakka, ersättare Minna Salminen
- Maj Kivelä, ersättare Ajak Majok
- Jussi Halla-aho, ersättare Mikko Paunio
- Mari Rantanen, ersättare Marko Kettunen
- Pirkko Ruohonen-Lerner, ersättare Erkki Karinoja
- Laura Kolbe, ersättare Anna Karhumaa

Följande ledamöter var frånvarande vid namnuppropet:

- Maaret Castrén
- Suldaan Said Ahmed
- Juha Hakola
- Tom Packalén
- Nazima Razmyar

Laglighet och beslutsförhet

Ordföranden konstaterade att stadsfullmäktiges sammanträde utlysts i den ordning kommunallagen och förvaltningsstadgan förutsätter. Enligt

22.11.2023

Ärende/1

namnuppropet är minst två tredjedelar av ledamöterna närvarande. På grundval av det ovanstående konstaterade ordföranden att sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutsfört

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige konstaterar vilka ledamöter som anmält förhinder och vilka ersättare som inträder i deras ställe, förrättar namnupprop och konstaterar att sammanträdet är lagligt och beslutsfört.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

22.11.2023

Ärende/2

§ 269

Val av protokolljusterare

Beslut

Ledamöterna Risto Rautava och Terhi Peltokorpi valdes till protokolljusterare med ledamöterna Nina Suomalainen och Pekka Sauri som ersättare.

Behandling

På förslag av ordföranden valdes enhälligt ledamöterna Risto Rautava och Terhi Peltokorpi till protokolljusterare med ledamöterna Nina Suomalainen och Pekka Sauri som ersättare.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige väljer två ledamöter till protokolljusterare och två ledamöter till ersättare för dessa.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

§ 270

Helsingfors stads budget för år 2024 och ekonomiplan för åren 2024–2026

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Beslut

Stadsfullmäktige godkände budgeten för år 2024 och ekonomiplanen som anvisning för åren 2024–2026.

Behandling

Motförslag

Ledamoten Terhi Peltokorpi understödd av ledamoten Anna Karhumaa föreslog följande:

9 miljoner euro dras av från budgetmomentet 2 10 01 Tjänster som staden tillhandahåller.

9 miljoner euro läggs till på budgetmomentet 2 10 03 Ersättningar och understöd.

Med överföringen finansieras en utvidgning av Helsingforstillägget till 1–2-åriga barn så att tillägget uppgår till 264 euro.

Ledamoten Mika Ebeling föreslog följande:

13,5 miljoner euro överförs från budgetmomentet 2 10 01 Tjänster som staden tillhandahåller till budgetmomentet 2 10 03 Ersättningar och understöd. Med överföringen finansieras ett Helsingforstillägg på 300 euro för 0–3-åriga barn. 13,5 miljoner euro dras av från kostnaderna för stadens egen småbarnspedagogik på budgetmomentet 2 10 01.

Ledamoten Mika Ebelings motförslag understöddes inte, varvid det förföll.

Hemställningsklämmor

Ledamoten Terhi Peltokorpi understödd av ledamoten Mika Ebeling föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att staden utreder möjligheten att främja sitt samarbete med företag och företagare inom olika branscher i staden och att regelbundet utreda servicebehoven hos olika stora företag och erfarenheter av samarbetet med stadens sektorer.

22.11.2023

Ärende/3

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

Omröstningsordning

Ledamoten Terhi Peltokorpis motförslag togs upp till omröstning i den ordning som gäller för anslag.

Hemställningsklämman togs särskilt upp till omröstning.

1 omröstningen

Ledamoten Terhi Peltokorpis motförslag JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: 9 miljoner euro dras av från budgetmomentet 2 10 01 Tjänster som staden tillhandahåller. 9 miljoner euro läggs till på budgetmomentet 2 10 03 Ersättningar och understöd. Med överföringen finansieras en utvidgning av Helsingforstillägget till 1–2-åriga barn så att tillägget uppgår till 264 euro.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 3

Mika Ebeling, Anna Karhumaa, Terhi Peltokorpi

Nej-röster: 75

Mukhtar Abib, Hilikka Ahde, Mahad Ahmed, Tarik Ahsanullah, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castén, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Juha Hakola, Harry Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Annina Iskanius, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Kati Juva, Atte Kaleva, Emma Kari, Erkki Karinoja, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Ajak Majok, Petra Malin, Nina Miettinen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Tom Packalén, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Minna Salminen, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Blanka: 1

Marko Kettunen

22.11.2023

Frånvarande: 6

Fatim Diarra, Joel Harkimo, Teija Makkonen, Otto Meri, Sami Muttilainen, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Terhi Peltokorpis motförslag.

2 omröstningen

Ledamoten Terhi Peltokorpis förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Terhi Peltokorpis förslag till hemställningskläm
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 3

Mika Ebeling, Anna Karhumaa, Terhi Peltokorpi

Nej-röster: 35

Mukhtar Abib, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Elisa Gebhard, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Juha Hakola, Harry Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Elina Kauppila, Minja Koskela, Ajak Majok, Petra Malin, Nina Miettinen, Seija Muurinen, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Minna Salminen, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Erkki Tuomioja, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa

Blanka: 41

Hilkka Ahde, Tarik Ahsanullah, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Eva Biaudet, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castrén, Nora Grotenfelt, Mari Holopainen, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Mikael Jungner, Kati Juva, Atte Kaleva, Emma Kari, Erkki Karinoja, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Björn Månsson, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Tom Packalén, Jenni Pajunen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Laura Rissanen, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Frånvarande: 6

Fatim Diarra, Joel Harkimo, Teija Makkonen, Otto Meri, Sami Muttilainen, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Terhi Peltokorpis förslag till hemställningskläm.

22.11.2023

Ärende/3

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Pia Ojavuo, stf. finansdirektör, telefon: +358931076759
pia.ojavuo(a)hel.fi
Ari Hietamäki, stf. budgetchef, telefon: +358931036567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Helsingfors stads budget 2024 och ekonomiplan 2024-2026 Förslag 22.11 2023
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvio-aloitteisiin

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Budgeten för år 2024 och ekonomiplanen för åren 2024–2026 ingår i bilaga 1. Svaren på budgetmotionerna ingår i bilaga 2.

Samtidigt konstaterar stadsstyrelsen att man kan göra små ändringar och rättelser av teknisk natur i budgetboken före behandlingen i stadsfullmäktige.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Pia Ojavuo, stf. finansdirektör, telefon: +358931076759
pia.ojavuo(a)hel.fi
Ari Hietamäki, stf. budgetchef, telefon: +358931036567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Helsingfors stads budget 2024 och ekonomiplan 2024-2026 Förslag 22.11 2023
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvio-aloitteisiin

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

22.11.2023

Ärende/3

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 651

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion vuodeksi 2024 ja taloussuunnitelman ohjeellisena vuosille 2024 - 2026.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Pia Ojavuo, vs. rahoitusjohtaja, puhelin: +358931076759
pia.ojavuo(a)hel.fi
Ari Hietämäki, vs. talousarviopäällikkö, puhelin: +358931036567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 19.09.2023 § 184

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti hyväksyä liitteen 1 mukaisen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotuksen vuodelle 2024 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2024–2026.

Käsittely

19.09.2023 Ehdotuksen mukaan

Ennen asian käsittelyn aloittamista jäsen Kati Juva ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 28.1 § kohdan 4 (palvelussuhdejääviys) mukaisesti. Jäsen poistui kokouksesta ennen tämän asian käsittelyn aloittamista ja pysyi poistuneena asian käsittelyn ajan. Varajäsen ei osallistunut kokoukseen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta ei katsonut tarpeelliseksi kuulua asiassa kutsuttuja asiantuntijoita, eivätkä nämä siitä syystä osallistuneet kokoukseen.

Vastaehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Teen vastaehdotuksen, että päätösehdotuksen tekstiä täydennetään seuraavasti:

22.11.2023

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää hyväksyä liitteen 1 mukaisen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotuksen vuodelle 2024 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2024–2026.

Em. ehdotusten jatkosuunnittelussa tulee sairaiden, vanhusten ja vammaisten palveluiden turvaamisen mennä vieraskielisten ja maahanmuuttajien erityispalveluiden edelle.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 10

Pentti Arajärvi, Björn Månsson, Yaron Nadbornik, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Nea Nättinen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Kati Juva

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 2 (poissa 1).

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisesti.

12.09.2023 Pöydälle

05.09.2023 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelujohtaja: 09 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.09.2023 § 457

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi kaupunkiympäristön toimialan talousarvioehdotuksen vuodeksi 2024 sekä taloussuunnitelmaehdotuksen vuosiksi 2024-2026.

Lautakunnan aiemmin asettamat tavoitteet joukkoliikenteen lippujen hinnoista edellyttävät HSL:n kuntaosuuden kasvattamista nyt esitetystä. Tarvittava summa tarkentuu syksyn kuluessa kun myös HSL:n talousennuste ja siten Helsingin ylijäämän koko tarkentuvat.

Lautakunta totesi yleisten alueiden ylläpidon laatu on keskeistä kaupunkilaisten viihtyvyyden kannalta ja yleisten alueiden viihtyisyys on korkealla prioriteetilla myös kaupunkistrategiassa. Määrärahoihin tulee löytyä vähintään 4 miljoonan euron korotus tämän esityksen tasoon nähden.

Käsittely

12.09.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavina olivat talous- ja suunnittelupäällikkö Leena Sutela, yksikön päällikkö Maria Sillanpää ja tiimipäällikkö Tuula Pipinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus 1:

Anni Sinnemäki: Lautakunta päättää lisäksi lausua seuraavaa:

Lautakunnan aiemmin asettamat tavoitteet joukkoliikenteen lippujen hinnoista edellyttävät HSL:n kuntaosuuden kasvattamista nyt esitetystä. Tarvittava summa tarkentuu syksyn kuluessa kun myös HSL:n talousennuste ja siten Helsingin ylijäämän koko tarkentuvat.

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Sameli Sivonen: Lisäys liitteessä 1 sivuilla 4 ja 6 sekä liitteessä 4: "Tavoitteenamme on, että liikenneturvallisuus ja -sujuvuus paranevat tehokkaalla ja kattavalla pysäköinninvalvonnalla ja asianmukaisilla väliaikaisilla liikennejärjestelyillä" perään lisätään: "Huomiota kiinnitetään erityisesti työmaa-aikaisten kävelyn ja pyöräilyn poikkeusjärjestelyjen sujuvuuteen ja turvallisuuteen."

22.11.2023

Ärende/3

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Sameli Sivosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Anni Sinnemäki: Lautakunta toteaa yleisten alueiden ylläpidon laatu on keskeistä kaupunkilaisten viihtyvyyden kannalta ja yleisten alueiden viihtyisyys on korkealla prioriteetilla myös kaupunkistrategiassa. Määrärahoihin tulee löytyä vähintään 4 miljoonan euron korotus tämän esityksen tasoon nähden.

Kannattaja: Mia Haglund

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 4

Otto Meri, Jenni Pajunen, Mika Raatikainen, Risto Rautava

Ei-äännet: 9

Silja Borgarsdottir Sandelin, Mia Haglund, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Katri Penttinen, Saana Rossi, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 9–4.

05.09.2023 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Leena Sutela, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 39841
leena.sutela(a)hel.fi
Maria Sillanpää, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 36211
maria.sillanpaa(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 12.09.2023 § 206

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle esityslistan liitteinä yksi (käyttötalous) ja kaksi (investoinnit) olevan vuoden 2024 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelmaehdotuksen perusteluineen.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti merkitä tiedoksi liitteenä kolme olevan kaupunginhallituksen 5.6.2023 hyväksymän vuoden 2024 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2024-2026 laatimisohteet.

Samalla lautakunta edellyttää, että ensi vuoden talousarviossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle varataan riittävät resurssit lainsäädäntöön ja kaupungin omiin päätöksiin perustuvan palvelutason ylläpitämiseksi.

Esitetyt 17 miljoonan leikkaukset eivät ole hyväksyttävissä. Ne eivät mahdollista kaupunkistrategian mukaisesti palvelujen tarjoamista.

Lautakunta pitää hyvänä, että toimialalla haetaan keinoja varojen tehokkaaseen käyttöön, kunhan se ei vaaranna opetuksen ja palveluiden laatua. Samaan aikaan se toteaa, että kategorinen tuottavuustavoite ei sovellu kovin hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle, sillä se saattaa johtaa toimenpiteisiin, jotka ovat ristiriidassa kaupungin strategian kanssa ja pahimmassa tapauksessa vaarantaa palveluiden laadun ja syventää entisestään henkilöstöpulaa. Tämä on syytä ottaa budjetista neuvoteltaessa vakavasti huomioon.

Lisäksi kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta toteaa, että pelkästään vuokrien korotus vuodelle 2024 on enemmän kuin vastuuperiaatteen ylittävä 17 miljoonan euron osuus ja tuottavuustoimet yhteensä.

Käsittely

12.09.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Johanna Laisaari: Lautakunta edellyttää, että ensi vuoden talousarviossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle varataan riittävät resurssit lainsäädäntöön ja kaupungin omiin päätöksiin perustuvan palvelutason ylläpitämiseksi.

Esitetyt 17 miljoonan leikkaukset eivät ole hyväksyttävissä. Ne eivät mahdollista kaupunkistrategian mukaisesti palvelujen tarjoamista.

22.11.2023

Lautakunta pitää hyvänä, että toimialalla haetaan keinoja varojen tehokkaaseen käyttöön, kunhan se ei vaaranna opetuksen ja palveluiden laatua. Samaan aikaan se toteaa, että kategorinen tuottavuustavoite ei sovellu kovin hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle, sillä se saattaa johtaa toimenpiteisiin, jotka ovat ristiriidassa kaupungin strategian kanssa ja pahimmassa tapauksessa vaarantaa palveluiden laadun ja syventää entisestään henkilöstöpulaa. Tämä on syytä ottaa budjetista neuvoteltaessa vakavasti huomioon.

Lisäksi kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta toteaa, että pelkästään vuokrien korotus vuodelle 2024 on enemmän kuin vastuuperiaatteen ylittävä 17 miljoonan euron osuus ja tuottavuustoimet yhteensä.

Kannattaja: Ozan Yanar

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Johanna Laisaaren vastaehdotuksen yksimielisesti.

05.09.2023 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelujohtaja, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 12.09.2023 § 136

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Esitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että se päättäisi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2024 talousarvioehdotuksesta ja vuosien 2024–2026 taloussuunnitelmaehdotuksesta liitteiden 1–3 mukaisesti.

Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta merkitsi tiedoksi kaupunginhallituksen vuoden 2024 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2024–2026 laatimisohteet (liite 4).

Lautakunta toteaa, että toimialan raamiin pitäisi tulla ehdotetun 8,8 miljoonan euron korotuksen päälle noin miljoonan euron lisäys, jotta kohonneet palkka- ja muut kustannukset pystytään kattamaan vuoden 2023 palvelutaso säilyttäen.

Tämän lisäksi talousarvioon tarvittaisiin lisärahoitusta, jotta koronasta palautumiseen osoitetuilla määrärahoilla aloitettuja ja onnistuneeksi todettuja hankkeita voidaan vakinaistaa.

Lautakunta katsoo, että koropalautumisvaroilla aloitettu koulunuoriso-työ pitää vakinaistaa ja laajentaa useampaan kouluun. Tämä edellyttää 500 000 euron lisämäärärahaa vuoden 2024 talousarvioon. Harrastamisen Suomen mallin nykyisen laajuuden turvaaminen edellyttää 400 000 euron lisärahoitusta ja kulttuurin kummilapsitoiminnan jatkaminen 350 000 euron lisämäärärahaa. Lisäksi ikääntyvien vapaaehtoistoimintaa on käynnistetty ja vahvistettu kulttuurissa ja liikunnassa koronapalautumisvaroilla, tämän säilyttäminen vaatisi 250 000 euron lisämäärärahan.

Koronapalautumisrahoilla korotettiin kulttuurin-, liikunnan- ja nuorityön avustuksia yhteensä miljoonalla eurolla. Jotta myös vuonna 2024 voidaan säilyttää avustukset samalla tasolla kuin 2022 ja 2023, tarvitaan miljoona euroa lisärahoitusta. Palkka- ja muiden kustannusten nousu kuitenkin hankaloittaa merkittävästi avustusta saavien taloudellista tilannetta, joten lautakunta katsoo, että vuoden 2023 tason säilyttämisen päälle pitäisi avustuksiin tehdä myös tasokorotus.

Lisäksi lautakunta katsoo, että kaupunkistrategian mukaisen toiminnan turvaamiseksi tarvitaan kirjastojen tilojen ylläpidon tason nostamiseen ja aineistohankintojen tason vastaamaan asukasmäärää yhteensä 400 000 euroa. Kasvava nuorten määrä ja nuorten ongelmakäyttäytymisen lisääntyminen edellyttää nuoriso-ohjaajien lisäämistä 300 000 eurolla. Taiteen perusopetuksen laajentaminen erityisesti niille alueille, joissa sitä on vähemmän tarjolla, edellyttäisi 700 000 euron lisämäärärahaa. Liikuntapaikkojen määrän lisääntyminen ja käytön kasvu edellyttää kunnossapitomäärien kasvattamista miljoonalla eurolla.

Käsittely

12.09.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Päätösesityksen loppuun kappaleen kaksi jälkeen:

Lautakunta toteaa, että toimialan raamiin pitäisi tulla ehdotetun 8,8 miljoonan euron korotuksen päälle noin miljoonan euron lisäys, jotta kohonneet palkka- ja muut kustannukset pystytään kattamaan vuoden 2023 palvelutaso säilyttäen.

Tämän lisäksi talousarvioon tarvittaisiin lisärahoitusta, jotta koronasta palautumiseen osoitetuilla määrärahoilla aloitettuja ja onnistuneeksi todettuja hankkeita voidaan vakinaistaa.

Lautakunta katsoo, että koropalautumisvaroilla aloitettu koulunuoriso-

22.11.2023

työ pitää vakinaistaa ja laajentaa useampaan kouluun. Tämä edellyttää 500 000 euron lisämäärärahaa vuoden 2024 talousarvioon. Harrastamisen Suomen mallin nykyisen laajuuden turvaaminen edellyttää 400 000 euron lisärahoitusta ja kulttuurin kummilapsitoiminnan jatkaminen 350 000 euron lisämäärärahaa. Lisäksi ikääntyvien vapaaehtoistoimintaa on käynnistetty ja vahvistettu kulttuurissa ja liikunnassa koronapalautumisvaroilla, tämän säilyttäminen vaatisi 250 000 euron lisämäärärahan.

Koronapalautumisrahoilla korotettiin kulttuurin-, liikunnan- ja nuorityön avustuksia yhteensä miljoonalla eurolla. Jotta myös vuonna 2024 voidaan säilyttää avustukset samalla tasolla kuin 2022 ja 2023, tarvitaan miljoona euroa lisärahoitusta. Palkka- ja muiden kustannusten nousu kuitenkin hankaloittaa merkittävästi avustusta saavien taloudellista tilannetta, joten lautakunta katsoo, että vuoden 2023 tason säilyttämisen päälle pitäisi avustuksiin tehdä myös tasokorotus.

Lisäksi lautakunta katsoo, että kaupunkistrategian mukaisen toiminnan turvaamiseksi tarvitaan kirjastojen tilojen ylläpidon tason nostamiseen ja aineistohankintojen tason vastaamaan asukasmäärää yhteensä 400 000 euroa. Kasvava nuorten määrä ja nuorten ongelmakäyttäytymisen lisääntyminen edellyttää nuoriso-ohjaajien lisäämistä 300 000 eurolla. Taiteen perusopetuksen laajentaminen erityisesti niille alueille, joissa sitä on vähemmän tarjolla, edellyttäisi 700 000 euron lisämäärärahaa. Liikuntapaikkojen määrän lisääntyminen ja käytön kasvu edellyttää kunnossapitomäärien kasvattamista miljoonalla eurolla.

Kannattaja: Outi Alanko-Kahiluoto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen yksimielisesti.

05.09.2023 Pöydälle

Esittelijä

vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Kirsti Laine-Hendolin

Lisätiedot

Petteri Huurre, vs. hallintojohtaja, puhelin: 09 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi

Mika Malmberg, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: +358405823381
mika.malmberg(a)hel.fi

Ari Tirri, talouspäällikkö, puhelin: 09 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi

Keskushallinto Kaupunginkanslia Kansliapäällikkö 12.09.2023 § 133

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Kansliapäällikkö päätti hyväksyä ehdotukset kaupunginkanslian (talousarvioluku 140) ja kaupunginkanslian irtaimen omaisuuden perushankinnan (ta-kohta 8 05 01) vuoden 2024 talousarvioksi ja 2025-2026 taloussuunnitelmaksi liitteen 1 mukaisesti sekä kaupunginkanslian talousarvion perustelutekstin (liite 2).

Lisäksi kansliapäällikkö päätti hyväksyä talousarvioluku 150 keskitetyksi maksettavat menot, kaupunginkanslian käytettäväksi, vuoden 2024 talousarvioehdotuksen ja 2025-2026 taloussuunnitelman (liite 1) sekä talousarvion perustelutekstin (liite 2).

Päätöksen perustelut

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 12.6.2023, § 409, talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2024–2026 laatimisohteet ja niihin sisältyvät kaupunkitasoisen käyttötalouden kokonaisraamin toimintamenoille, investointiraamin talousarviokohdittain sekä alustavan investointiohjelman vuosille 2024–2033.

Kaupunginkanslian talousarvioehdotuksessa esitetään teknisinä muutoksina määrärahoihin kaupunginkanslian vastuulle siirtyneet kulttuuri- ja liikuntaseteli, työmatkaseteli, työkyvyttömyyseläkemaksu ja osatyökykyisten määräraha yhteensä 699 000 euroa. Sotepen muutoksessa kaupunginkansliaan siirtyneet toiminnot: hautausavustukset, asumisneuvonta ja väestönsuojelu sekä tarkentuneet Stadin Safkan ja asukastalojen kustannukset, yhteensä 1 755 000 euroa. Uuden kotoutumislain laskennalliset korvaukset ohjataan kaupunginkanslialle tuloksi. Korvaukset ohjataan lain mukaiseen toimintaan ja kokonaiskoordinaatioon, yhteensä 4 000 000 euroa. Turvallisuuteen ja varautumiseen panostaminen, digitaalisen perustan muutosohjelma 3 700 000 euroa.

Keskitetyissä määrärahoissa kohdassa 1 50 03 maksusuudet, korvaukset ja jäsenmaksut varataan aiempien konserniohjauksessa elinvoima- ja markkinointialan yhteisöjen avustus- ja korvausmäärärahojen lisäksi määrärahat vuodesta 2024 eteenpäin pormestarin omistajaohjauksessa oleville Korkeasaaren eläintarhan säätiölle 2 300 000 euroa ja Stadion-säätiölle 8 470 000 euroa. Kohdassa 1 50 04 keskitetty hanketoiminta, kaupungin kanslian käytettäväksi varaudutaan TE2024-uudistukseen liittyviin menoihin 3 360 000 euroa, joihin saadaan valtionavustusta.

Lisätiedot

Helena Tunttunen, taloussuunnittelija, puhelin: 310 33115

helena.tunttunen(a)hel.fi

Mari Paananen, talouspäällikkö, puhelin: 310 73043

22.11.2023

Ärende/3

mari.paananen(a)hel.fi

Tarkastuslautakunta 12.09.2023 § 67

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä liitteen mukaisen tarkastuslautakunnan ja -viraston talousarvioehdotuksen vuodelle 2024 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2024–2026.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: +358931036581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 07.09.2023 § 83

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi Staran talousarvio ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2024-2026 korjatun liitteen mukaisena.

Käsittely

07.09.2023 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Timo Martiskainen: Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta päättää hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi Staran talousarvio ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2024-2026 korjatun liitteen mukaisena. Asiakastyytyväisyysarvo korjataan edellisen toteuman mukaiseksi.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Simo Aapro, talouspäälikkö, puhelin: 310 76524
simo.aapro(a)hel.fi

Työterveysliikelaitoksen johtokunta 07.09.2023 § 17

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

FO-nummer

0201256-6

22.11.2023

Ärende/3

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Työterveysliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi vuoden 2024 talousarvioehdotuksen liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Marko Karvinen

Lisätiedot

Katariina Niemelä, hallintopäällikkö, puhelin: +358931054082
katariina.niemela(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 06.09.2023 § 44

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Esitys

Johtokunta hyväksyi kaupunginhallitukselle esitettäväksi liikenneliikelaitoksen vuoden 2024 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2024 – 2026 taloussuunnitelmaehdotuksen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 30.08.2023 § 48

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi ja hyväksyä Palvelukeskusliikelaitoksen talousarvioehdotuksen vuodeksi 2024 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosiksi 2025 - 2026.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Minna Hoffström

Lisätiedot

Sirkka Ilmoniemi, kirjanpito-päällikkö, puhelin: +358 9 310 27805
sirkka.ilmoniemi(a)hel.fi

22.11.2023

Ärende/3

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta 15.08.2023 § 26

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä taloushallintopalveluliikelaitoksen talousarvioehdotuksen vuodelle 2024 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2025 - 2026 liitteen 2 sekä muutettujen liitteiden 4 ja 5 mukaisesti sekä lähettää talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen liitteineen kaupunginhallitukselle 13.9.2023 mennessä.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Anniina Kitula

Lisätiedot

Mari Kärnä, talouspäällikkö, puhelin: 09 310 25106
mari.karna(a)hel.fi

22.11.2023

Ärende/4

§ 271

Uppdelning av stadens ingående balansräkning 1.1.2023 i särredovisade ingående balansräkningar för kommun-Helsingfors och social-, hälsovårds- och räddningssektorn samt överskridningsrätt för budgetmoment 7 02 01 02

HEL 2023-013735 T 02 02 00

Beslut

Stadsfullmäktige godkände uppdelning av Helsingfors stads ingående balansräkning 2023 i särredovisade ingående balansräkningar för kommun-Helsingfors och social-, hälsovårds- och räddningssektorn i enlighet med bilaga 1.

Stadsfullmäktige beslutade dessutom bemyndiga stadsstyrelsen att överskrida utgifterna på budgetmomentet 7 02 01, Räntor, till stadskansliets disposition, i 2023 års budget med 9 000 000,00 euro för betalning av räntegottgörelse på kontot med dispositionsrätt för social-, hälsovårds- och räddningssektorns bokföring.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Pia Ojavuo, stf. finansdirektör, telefon: 310 76759
pia.ojavuo(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Helsingin kaupungin aloittava tase 1.1.2023 eriytettynä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sekä kunta-Helsingin taseeseen

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Särredovisning av social-, hälso- och räddningssektorns och kommun-Helsingfors balansräkningar

Om särredovisning av Helsingfors stads ekonomi för social- och hälsovården samt räddningsväsendet föreskrivs i lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland.

22.11.2023

Enligt 60 § i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen ska den ingående balansräkningen för Helsingfors stads social- och hälsovård samt räddningsväsende bildas av tillgångs- och kapitalposter som kan hänföras till social- och hälsovårdens samt räddningsväsendets uppgifter, med undantag av lokaler som ingår i tillgångar bland bestående aktiva. Den ingående balansräkningen ska upprättas den 1 januari 2023 och bildas utifrån de bokföringsvärden som antecknats i stadens bokföring den 31 december 2022. Den ingående balansräkningen ska upprättas i enlighet med bokföringslagen (1336/1997) samt de anvisningar som bokföringsnämndens välfärdsområdes- och kommunsektion ger, och den ska bokföras i stadens bokföring som en överföring mellan balansräkningsposterna.

Bokföringsnämndens kommunsektion (BFN) gav 28.6.2022 ett utlåtande om upprättande av ingående balansräkning den 1 januari 2023 för de uppgifter inom Helsingfors stads social- och hälsovård samt räddningsväsende som särredovisas. De tillgångsposter som hänför sig till uppgifter inom social- och hälsovården och räddningsväsendet ska åtskiljas från stadens övriga tillgångar. Som tillgångs- och kapitalposter i fråga om de uppgifter inom social- och hälsovården och räddningsväsendet som särredovisas ska de balansräkningsposter redovisas som hänför sig till dessa uppgifter. Kostnaderna för lokalerna hänförs som Helsingfors stads interna hyror till de uppgifter som särredovisas, varför tillgångar i anslutning till lokalerna, såsom mark- och vattenområden samt byggnader, inte ska hänföras till de uppgifter som särredovisas.

Upprättandet av den ingående balansräkningen inleddes efter att stadsfullmäktige 21.6.2023 godkände bokslutet för 2022 och har fortsatt när de tillgångs- och skuldposter som beror på upplösningen av Kårkulla samkommun har preciserats. Helsingfors stads andelar i de tillgångs- och skuldposter som överförs i samband med upplösningen av Kårkulla samkommun ska bokföras som en ökning av de balansräkningsposter som hänför sig till stadens särredovisade uppgifter med grundkapitalet som motpost. Som tillgångar som hänför sig till de uppgifter som särredovisas ska man även bokföra bland annat andelen i HUS-sammanslutningen enligt bokföringsvärdet i bokslutet den 31 december 2022 samt aktier och andelar som hänför sig till de uppgifter som särredovisas. Även donationsfondernas tillgångar och kapital samt eventuella övriga förvaltade medel och kapital ska bokföras som en ökning av aktiva och passiva i balansräkningen för de uppgifter som särredovisas.

Sådana fordrings- och skuldposter som har uppkommit senast 2022 och som inte påverkar resultatet om de betalas, eller som inte bedöms få några väsentliga konsekvenser för resultatet för de särredovisade

uppgifterna om de lämnas obetalda, kan antingen hänföras till de uppgifter som särredovisas eller lämnas i stadens övriga balansräkningsposter. Skillnaden mellan de tillgångs- och kapitalposter som hänför sig till de särredovisade utgifterna utgör grund för grundkapitalet.

De tillgångs- och kapitalposter som hänför sig till de uppgifter inom social- och hälsovården och räddningsväsendet som särredovisas ska bokföras som en minskning av de tillgångs- och kapitalposter som hänför sig till stadens andra uppgifter med grundkapitalet som motpost.

Den ingående balansräkningen har upprättats i enlighet med lagstiftningen ovan och anvisningarna i utlåtandet. Till den ingående balansräkningen för social-, hälso- och räddningssektorn har förutom de lagstadgade posterna förts skuld- och fordringsposter som har uppkommit senast år 2022 och som inte har vare sig någon resultateffekt eller någon kassaeffekt som innebär att social-, hälsovårds- och räddningssektorns statsandel används för att finansiera posterna.

Efter färdigställandet av 2022 års bokslut har det i bedömningen av vilka balansposter som ska överföras beaktats att ett tillräckligt stort grundkapital ska bildas i den ingående balansräkningen för social-, hälsovårds- och räddningssektorn. De skuld- och fordringsposter som har uppkommit för social- och hälsovårdsväsendet före utgången av år 2022 har förts till den ingående balansräkningen som sådana, exklusive leverantörsskulder, -91 604 132,01 euro, och övriga skulder, -31 540 733,20 euro. Leverantörsskuldena och de övriga skulderna skulle ha betalats genom debitering av statsandelsinkomsterna på social-, hälsovårds- och räddningssektorns förmedlingskonto och dessutom skulle överföringen av skulderna gjort grundkapitalet i den ingående balansräkningen negativt, ca -20 miljoner euro. I syfte att bilda ett tillräckligt grundkapital överfördes social- och hälsovårdssektorns kundfordringar, resultatregleringar och övriga fordringar till social-, hälsovårds- och räddningssektorns ingående balansräkning.

Den ingående balansomslutningen för hela staden 1.1.2023 är 2,5 miljoner euro större än den utgående balansräkningen för hela staden 31.12.2022. Skillnaden beror på att Kårkulla samkommuns verksamhet upphörde 31.12.2022 och dess tillgångar, skulder och förbindelser överfördes till välfärdsområdena och Helsingfors stad.

Efter överföringen av egendoms- och skuldposterna från stadens balansräkning blir social-, hälsovårds- och räddningssektorns ingående balansomslutning 490 884 323,67 euro och kommun-Helsingfors balansomslutning 58 502 476 642,87 euro. Helsingfors stads balansomslutning är summan av dessa, 58 993 360 966,54 euro.

Social-, hälso- och räddningssektorns grundkapital blir 102 555 988,38 euro, kommun-Helsingfors grundkapital 3 047 721 394,17 euro och Helsingfors stads grundkapital summan av dessa, 3 150 277 382,55 euro.

Principerna för särredovisning av balansräkningen har setts över med stadens revisor. I samband med revisionen av bokslutet för 2023 granskas också de ingående balansräkningarna.

Behov av överskridningsrätt för år 2023 för betalning av gottgörelseränta på transaktionskontot för sektorns bokföring

Social-, hälsovårds- och räddningssektorns anslag baserar sig på statlig finansiering som följer ett lagstadgat betalningsschema. Hälften av delposten för januari av finansieringen för år 2023 betalades redan den 1 december 2022.

Finansieringen har betalats innan utgifterna uppkommit och därför har bokföringens kontomedel ackumulerats på sektorns remiss- och transaktionskonton räknat från ingången av 2023. Det är motiverat att räkna ut och kompensera räntan på dessa med anledning av den ekonomiska särredovisningsskyldigheten. Det har inte funnits förutsättningar för att förbereda sig på detta anslagsbehov i arbetet med budgeten för 2023. Enligt affärsverket ekonomiförvaltningstjänstens uppskattning uppgår medlen på transaktionskontot i genomsnitt till 300 000 000,00 euro år 2023. Stadens interna gottgörelseränta, som tillämpas på dessa kontomedel, är 3 % per år, vilket betyder att överskridningsbehovet på undermomentet 7 02 01 02, Räntor på tillfällig kredit och på transaktionskonton, uppgår till 9 000 000,00 euro. Motsvarande överskridningsrätt behövs även för det bindande budgetmomentet 7 01 02, Räntor, till stadskansliets disposition.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Pia Ojavuo, stf. finansdirektör, telefon: 310 76759
pia.ojavuo(a)hel.fi

Bilagor

1 Helsingin kaupungin aloittava tase 1.1.2023 eriytettynä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sekä kunta-Helsingin taseeseen

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

22.11.2023

Ärende/4

Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 671

HEL 2023-013735 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Helsingin kaupungin vuoden 2023 alkavan taseen eriyttämisen kunta-Helsingin ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan alkaviksi taseiksi liitteen 1 mukaisesti.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kaupunginkanslian ylittämään vuoden 2023 talousarvion talousarviokohdan 7 02 01, Korot kaupunginkanslian käytettäväksi, menot 9 000 000,00 eurolla sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan kirjanpidon käyttöoikeustilin korkohyvitystä varten.

Käsittely

13.11.2023 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli vs. rahoitusjohtaja Pia Ojavuo.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Pia Ojavuo, vs. rahoitusjohtaja, puhelin: 310 76759
pia.ojavuo(a)hel.fi

22.11.2023

Ärende/5

§ 272

Ledamoten Mari Holopainens motion om att öka lokaldimensioneringen inom småbarnspedagogiken i Helsingfors

HEL 2023-003751 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Katja Rimpilä, stadssekreterare, telefon: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Mari Holopaisen aloite Helsingin varhaiskasvatuksen tilamitoituksen väljentämisestä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Mari Holopainen och 27 andra ledamöter föreslår i sin motion att lokaldimensioneringen per barn inom småbarnspedagogiken i Helsingfors ska höjas till minst 9m²/barn. Till lokaldimensioneringen per barn räknas inte med de lokaler som inte är avsedda för barngruppers verksamhet, såsom tamburer, förråd och personalens pausrum. För personalen ska man reservera tillräckligt med pausrum.

Fostrans- och utbildningsnämnden och stadsmiljönämnden har gett utlåtanden i ärendet. Svartsförslaget stämmer överens med nämndernas utlåtanden.

I lagen om småbarnspedagogik konstateras att den småbarnspedagogiska miljön ska vara utvecklande, främja lärande och vara hälsosam och trygg med beaktande av barnets ålder och utveckling. Dessutom ska lokalerna och redskapen för verksamheten vara ändamålsenliga och tillgängligheten ska beaktas. I fråga om lokalanvändningen finns det inga bindande normer för lokaldimensioneringen i lagen.

22.11.2023

Småbarnspedagogikens lokaler och deras funktionalitet är en viktig fråga. Det är dessutom viktigt att man förutom inomhuslokaler vistas utomhus och att barnen har en möjlighet att göra utflykter till Helsingfors natur och närliggande skogar. Den pedagogiska verksamheten och lokalanvändningen planeras i samverkan med barnen och personalen.

I Helsingfors lokalplanering är målet för lokaldimensioneringen cirka 8,25 m² lägenhetsyta per barn som är närvarande samtidigt. Tekniska lokaler eller kök räknas inte till lägenhetsytan. I lokalplaneringen säkerställs mångsidiga lokaler för barn i olika åldrar. Daglig utevistelse är en väsentlig del av den småbarnspedagogiska verksamheten. Därför har områden för utevistelse reserverats för barnen på gårdar och i parker och grönområden. På gårdsområden reserveras 10–15 m² plats/barn med undantag av täta innerstadsliknande områden. I planeringen av gårdsområdena bevaras så mycket som möjligt av växtligheten på tomten och fungerande förbindelser med närliggande skogar och parker säkerställs. I Helsingfors är hela staden en inläringsmiljö. Daghemmen använder naturen, skogar, parker och idrottsanläggningar i närområdena som inläringsmiljöer. Dessutom kan de använda skolornas idrottslokaler. Daghemmen gör regelbundna utflykter till närliggande bibliotek, kulturhus och museer. Särskilt de större barnen använder förutom daghemmens egna lokaler även andra lokaler som staden äger. I en del daghem finns skogs- och stadsgrupper, som är populära.

I Bygginformationsstiftelsens nationella anvisningar utgör nyttoyten grunden för dimensioneringen. I nyttoyten ingår alla verksamhetslokaler med undantag av trafikutrymmen. Det dimensioneras cirka 7 m² nyttoyta/plats. I lägenhetsyta betyder detta drygt 9 m²/plats. I de nationella anvisningarna konstateras att de viktigaste faktorerna med tanke på daghemmets funktion är en smidig verksamhet och flexibel användning av lokaler, säkra inomhuslokaler och uterum, hälsosamhet och ergonomi, ekologi och lokalerna som arbetsmiljö.

Med smidig verksamhet och flexibel lokalanvändning avses att lokalerna lämpar sig för olika aktiviteter, spel, lekar, föreställningar, pyssel, idrott och fartfyllda lekar samt också för lugn vistelse och vila samt att grupper av olika storlek kan verka i dem. Vid granskningen av lokaler beaktas också ekologin, som främjas genom sambruk av utrustning och lokaler, reparation och återvinning.

Lokalerna påverkar personalens arbetsförhållanden. För att undvika att lokaldimensioneringen överskrids och för att varje barngrupp ska ha egna lokaler är det ändamålsenligt att öka lokaldimensioneringen om budgeten möjliggör det i fortsättningen. Lokaldimensioneringen kan ökas till exempel genom att personalens pausrum inte räknas in i di-

mensioneringen för barnen. Personalens pausrum används de facto inte av barngrupperna. Vid bedömningen av lokaldimensioneringen ska egenskaper hos fastigheter i olika åldrar beaktas. Lokalerna är inte direkt jämförbara med varandra. Genom att då och då göra utflykter kan man helt ersätta en del av lokalbehovet inom småbarnspedagogiken. Tillräckliga uteområden har också betydelse. Vid bedömningen av lokalbehovet beaktas också behovet av platser inom småbarnspedagogiken i området. På så sätt kan staden erbjuda så många familjer som möjligt en plats inom småbarnspedagogiken i en nära belägen enhet i enlighet med principen om närservice.

Lokaldimensionering, användning av lokaler och lokalbeläggning

När daghemslokalernas kapacitet fastställs anses det viktigt att antalet daghemsplatser fastställs enligt så enhetliga principer som möjligt. Därför gjordes en omfattande harmonisering och granskning av platserna 2013–14, som fortfarande uppdateras regelbundet. I de daghem som färdigställts före 2012 dimensioneras 9 m² lägenhetsyta/plats och i de lokaler som färdigställts senare cirka 8 m² lägenhetsyta/plats. I daghem där det finns en integrerad specialgrupp har denna grupp och gruppens verksamhetsområde dragits av från granskningen av lokaleffektiviteten.

I samband med den nya beredningen begärdes en utredning om att lämna personalens pausrum, lager och tamburer utanför lokaldimensioneringen i nya projekt. En sådan utredning skulle göra lokaldimensioneringen mindre enhetlig och försämra jämförbarheten.

Den faktiska lokalbeläggningen per barn som vårdas var cirka 10,2 m² i Helsingfors i slutet av 2022, vilket är högre än den riktgivande dimensioneringen 8,25 eller 9 m²/lägenhetsyta/barn som använts vid planeringen. Dessutom är barn ständigt frånvarande av olika orsaker, t.ex. på grund av regelbundna lediga dagar eller insjuknande. Det finns alltså mer lägenhetsyta i vardagen än detta 10,2 m²/barn.

Lokalbeläggningen varierar på olika håll i staden. I början av september 2023 var lokalbeläggningen på stadsnivå 90,9% och variationsintervallet var 86–97,2 %. Beläggningen var högst inom det norra området för småbarnspedagogik, där fyra nya daghem dock håller på att färdigställas: det ersättande daghemmet Eloisa i Baggböle i februari 2024, ett helt nytt daghem och nya platser i daghemmet Kulkuri i Åggelby till sommaren 2024, ett daghem som ersätter daghemmet Perhonen i Åggelby år 2025 samt daghemmet Torpparintupa i Torparbacken år 2025. Lokalernas beläggning följs upp på områdesnivå och tillfälligt kan det i vissa enheter finnas fler barn än platser. En sådan situation kan uppstå särskilt när man under vårperioden strävar efter att erbjuda småbarnspedagogik som närservice. I sådana fall granskas förhållandena

22.11.2023

på daghemmet så att man följer ramvillkoren för hälsosäkerheten, såsom dimensioneringen av toaletterna och ventilationen.

I ombyggnadsobjekt uppnås inte alltid de mål som planerats för nybyggnaderna. Då man bedömer projektets ändamålsenlighet och jämför alternativ betonas utöver lokaldimensioneringen även andra egenskaper, jämförelsetal samt riskhantering såsom hälsosamhet och säkerhet, investerings- och lokalkostnader/plats, funktionella egenskaper och flexibilitet, byggnadens värde och stadsbilden samt möjlighet till andra lokallösningar.

Personalens möjlighet att påverka

Sektorn förbättrar lokalernas användbarhet årligen genom att främja hundratals funktionella ändringsarbeten. Dessa ändringsbehov framförs av avdelningarnas personal och chefer. Antalet barn under tre år har ökat på daghemmen under de senaste åren, vilket har lett till ett behov av att ändra på lokalerna. Funktionella ändringar kan bidra till att man kan ordna bättre verksamhet förbättras och anpassa lokalerna enligt behoven hos barn i olika åldrar. Under 2023 har det gjorts och planeras sammanlagt nästan 400 funktionella ändringsarbeten i lokaler och för att genomföra dessa har man använt anslag på drygt sex miljoner euro.

Fostrans- och utbildningssektorns anvisningarna för lokalplanering uppdaterades 2022. Anvisningarna har utarbetats i multiprofessionellt samarbete med daghemspersonalen. Anvisningarna stöder sig på riksomfattande anvisningar och hälsoföreskrifter. I de nya planeringsanvisningarna har man hört de anställda och ökat lokalresurserna enligt deras önskan. I praktiken har man lagt till personalrum, där personalen bland annat kanta pauser och vila samt utföra planeringsarbete i själva daghemmet under arbetsdagen. Syftet med planeringsanvisningarna är att åstadkomma säkra, hälsosamma, multifunktionella och flexibla lokal- och möbleringslösningar som stöder en mångsidig verksamhet samt att beakta barnens åldersrelaterade behov och egenskaper. Från och med 2022 har det regelbundet ordnats feedbacksamtal med lokalanvändarna mellan ett halvt och ett år efter att projektet slutförts. Man har fått positiv respons på användarmötena och möjligheterna att påverka. Lokalanvändarna har bedömt lokalernas funktionalitet med skolvitsordet 8,5. Utifrån responsen kan planeringsanvisningen uppdateras.

Innan projektplaneringen inleds utarbetar daghemmets personal en pedagogisk verksamhetsplan för lokalplaneringen. I detta sammanhang funderar man på förhand på funktionssätt och förhållandet mellan lokaler och verksamhet. I lokalprojekt deltar åtminstone verksamhetsställets

chef i användarmöten under planeringen. Daghemsföreståndaren gör personalen delaktig och informerar den om planerna under byggprojektet. Barnen deltar i gårdsplaneringen. Personalen och barnen kan också påverka planeringen av lösa möbler. I nybyggnadsprojekt där det ännu inte finns någon personal eller daghemsföreståndare är områdeschefen för småbarnspedagogik företrädare för lokalanvändaren och kan dessutom utse föreståndaren för ett daghem i området till projektet som företrädare för verksamheten.

Våren 2023 inleddes ett forskningssamarbete mellan fostrans- och utbildningssektorn och Helsingfors universitet om de nya inlärningsmiljöer som Helsingfors stad genomfört. Målet är att samla in information om inlärningsmiljöernas styrkor och svagheter samt att gemensamt utveckla lokalernas användbarhet och användarupplevelsen. Projektet har inletts med en granskning av skollokaler och utvidgas hösten 2023 till småbarnspedagogikens lokaler. Projektets resultat beaktas vid planeringen av nya lokaler för lärande och inlärningsmiljöer. Sektorn deltar dessutom i Utbildningsstyrelsens utredning om inlärningsmiljöer i fråga om lokalernas funktionalitet och hälsosamhet.

Bildandet av barngrupper och lokalanvändningen är en central pedagogisk uppgift. Lokalanvändningen planeras och bedöms tillsammans under ledning av daghemmets föreståndare. Beläggningen mäter antalet barn som är närvarande samtidigt. I lokalanvändningen beaktas även användningen av uteområden, bl.a. gårdar. Varje verksamhetsperiod granskas användningen av lokalerna efter barngruppernas behov. En egen lokal har reserverats för varje barngrupp. För mindre barn under tre år ska lokalerna tydligare bilda egna avgränsade helheter och gemensamma rum användas mindre. När det är fråga om större barn kan man använda fler rum för smågrupper och mångsidiga rum för gemensamt bruk. Barnen inkluderas i planeringen av inlärningsmiljöer enligt sin ålder. Eftersom barnen ingår olika gruppkonstellationer under dagen beroende på dagens program är även lokalanvändningen flexibel och mångsidig.

Kostnader

Enligt en jämförelse mellan de sex största städerna i Finland var lokal-kostnadernas andel av de totala kostnaderna för småbarnspedagogik som ordnades på kommunala daghem 16,6 % i Helsingfors 2017. 2022 har andelen ökat till 19,8 %.

Om lokaldimensioneringen inom småbarnspedagogiken inom fostrans- och utbildningssektorn ökas behövs det fler lokalprojekt för att tillgodose behovet av småbarnspedagogik och på motsvarande sätt mer fi-

22.11.2023

nansiering för byggnadsprogrammet för husbyggnadsprojekt för de kommande åren. Eftersom förslaget att öka ytan med 12–15 % i praktiken gäller torra rum, som inte hör till de dyraste, kan daghemmens årliga behov av investeringsfinansiering realistiskt förväntas öka med minst 10 %. I byggnadsprogrammet ingår finansiering på cirka 260 miljoner euro för de daghemsprojekt som blir klara 2023–2027. Utgående från de daghem som blir klara under denna tid innebär den föreslagna ökningen av lokaldimensionering ett årligt tillägg till investeringsfinansieringen på uppskattningsvis 5–6 miljoner euro eller på ett belopp som motsvarar prioriteringen av projekten. Ökningen av ytan ökar också underhållskostnaderna. Utifrån nuläget uppgår ökningen uppskattningsvis till 100 000–150 000 euro per år.

Om personalrummen inte räknas in i dimensioneringen i nya projekt ökar ytbehovet med ca 7–8 %. Inverkan uppgår alltså till minst hälften av de ovannämnda kostnads- eller prioriteringseffekterna. Om varken personalrummen eller servicelokalerna uppgår inverkan till cirka 11 %. Inverkan på kostnaderna och prioriteringarna blir alltså nästan lika stor som av en ökning av dimensioneringen med 9 m²/plats. Dessutom blir lokaldimensioneringen i staden mindre enhetlig.

Fostrans- och utbildningsnämnden anser i sitt utlåtande att en ökning av investeringskostnaderna innebär en betydande ökning av hyreskostnaderna för småbarnspedagogiken, vilket staden inte har berett sig på. En kompetent och tillräcklig personal och ett gott ledarskap är av större betydelse för småbarnspedagogikens kvalitet än lokalerna.

Lokalernas betydelse för ordnandet av verksamheten har identifierats. För närvarande anser man att det viktigaste är att rikta åtgärderna till att förbättra personalläget. Småbarnspedagogiken behöver få stöd av en pedagogisk expert, planera lokalanvändningen, bilda grupper och utveckla inlärningsmiljöerna. Chefernas kompetens stärks och de får stöd i den pedagogiska planeringen av lokaler och grupper. Småbarnspedagogiken utvecklas i samarbete med personalen. Responsen från de nya lokalprojekten följs aktivt upp och beaktas i kommande nybyggnadsprojekt. I stället för att öka lokalkostnaderna är det bra att styra anslagen till personal- och ledningsresurserna samt till utveckling av inlärningsmiljöer vid enheterna.

Enligt 30 kap. 11 § 2 och 4 mom. i förvaltningsstadgan besvarar stadsstyrelsen en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter och förelägger fullmäktige sitt svar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Uppllysningar

22.11.2023

Ärende/5

Katja Rimpilä, stadssekreterare, telefon: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Mari Holopaisen aloite Helsingin varhaiskasvatuksen tilamitoituksen väljentämisestä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 673

HEL 2023-003751 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

06.11.2023 Pöydälle

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 24.10.2023 § 240

HEL 2023-003751 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevasta valtuutettu Mari Holopaisen ja 27 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta liittyen varhaiskasvatuksen tilamitoituksen väljentämiseen, ja tarkisti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti:

Lausunto

Varhaiskasvatuslaissa todetaan, että varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä ja kehitys huomioon ottaen. Lisäksi toimitilojen ja toimintaväli-

neiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys. Tilankäytön osalta ei ole laissa sitovia normeja mitoitukseen liittyen.

Varhaiskasvatuksen tilat ja niiden toimivuus on tärkeä asia. Lisäksi tärkeää on, että sisätilojen lisäksi käytetään ulkotilaa ja lapsilla on mahdollisuus retkeillä Helsingin luonnossa ja lähimetsissä. Pedagogista toimintaa ja tilojen käyttöä suunnitellaan yhdessä lasten ja henkilöstön kanssa.

Helsingissä tilasuunnittelun tavoitteellisena mitoituksena on noin 8,25 m² huoneistoalaa samanaikaisesti läsnä olevaa lasta kohden. Huoneistoalaan ei lasketa teknisiä tiloja eikä keittiöitä. Tilasuunnittelussa varmistetaan monipuoliset tilat eri-ikäisille lapsille. Varhaiskasvatuksen toimintaan liittyy olennaisesti päivittäinen ulkoilu eli lapsille on varattu tiloja ulkoiluun pihoiden, puistoissa ja viheralueilla. Piha-alueita varataan 10 - 15 m²/ lapsi, poikkeuksena ovat tiiviit kantakaupunkimaiset alueet. Piha-alueiden suunnittelussa säilytetään mahdollisimman paljon tontilla olevaa kasvillisuutta. Helsingissä koko kaupunki on oppimisympäristöä. Päiväkodit käyttävät oppimisympäristöinä lähialueiden luontoa, metsiä, puistoja ja liikuntapaikkoja. Lisäksi voidaan hyödyntää koulujen liikuntatiloja. Säännöllisesti retkeillään alueen kirjastoissa, kulttuuritaloissa ja museoissa. Erityisesti isommat lapset käyttävät päiväkotien omien tilojen lisäksi muita kaupungin tiloja. Osassa päiväkoteja toimii metsä- ja kaupunkiryhmiä, jotka ovat suosittuja.

Valtakunnallisissa Rakennustietosäätiön ohjeissa on todettu, että päiväkodin toimivuuden kannalta keskeisiä asioita ovat: toiminnan sujuvuus ja tilojen joustava käyttö, sisä- ja ulkotilojen turvallisuus, terveellisyys ja ergonomia, ekologisuus ja tilat työympäristönä.

Toiminnan sujuvuus ja tilojen joustava käyttö tarkoittaa tilojen soveltuvuutta erilaisiin toiminnallisiin tilanteisiin, peleihin, leikkeihin, esityksiin, askarteluun, liikuntaan ja vauhdikkaisiin leikkeihin sekä myös rauhalliseen oleiluun ja lepoon sekä mahdollisuus toimia erikokoisissa ryhmissä. Tiloja tarkasteltaessa otetaan myös huomioon ekologisuus, jota edistetään tilojen ja välineiden yhteiskäytöllä, korjattavuudella ja uusiokäytöllä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että tilat vaikuttavat henkilökunnan työskentelyolosuhteisiin. Tilamitoituksen ylitysten välttämiseksi ja jokaisen lapsiryhmän omien tilojen toteutumiseksi, tilamitoituksen väljentäminen on tavoitteellista, mikäli budjetti mahdollistaa jatkossakin. Tilamitoitusta voitaisiin väljentää esimerkiksi poistamalla henkilökunnan taukotilat lapsille laskettavasta mitoituksesta. Henkilökunnan taukotilat eivät ole tosiasiallisesti lapsiryhmien käytössä.

Tilamitoituksen arvioinnissa on huomioitava eri-ikäisten kiinteistöjen ominaisuudet. Tilat eivät ole suoraan vertailukelpoisia keskenään.

Lautakunta toteaa, ettei satunnaisesti järjestettävillä retkillä voida korvata varhaiskasvatuksen tilantarvetta. Lautakunta korostaa myös riittävien ulkoilutilojen merkitystä.

Lautakunta pitää tärkeänä, että tilantarvetta arvioitaessa huomioidaan myös alueen varhaiskasvatuspaikkojen tarve, jotta mahdollisimman monelle perheelle voidaan tarjota varhaiskasvatuspaikka lähellä sijaitsevasta yksiköstä lähipalveluperiaatteen mukaisesti.

Tilamitoitus, tilojen täyttö ja käyttö

Päiväkotitilojen tilakapasiteetin määrittelyssä pidetään tärkeänä, että päiväkoteihin määritellään tilapaikat mahdollisimman yhtenäisin periaattein. Tästä syystä laaja tilapaikkojen määrittelyn yhtenäistäminen ja tarkastelu tehtiin vuosina 2013–14 ja päivitystä tehdään edelleen säännöllisesti. Ennen vuotta 2012 valmistuneissa päiväkodeissa mitoitetaan huoneistoalaa 9 m² / tilapaikka ja sen jälkeen valmistuneissa tiloissa noin 8 m² /tilapaikka. Päiväkodeissa, joissa toimii integroitu erityisryhmä, on tilatehokkuustarkastelusta vähennetty tämä ryhmä ja sen ryhmän toiminta-alue.

Uudelleen valmistelun yhteydessä pyydetty selvitys henkilöstön taukotilojen, varastojen ja eteisten jättämisestä tilamitoituksen ulkopuolelle uusissa hankkeissa lisäisi tilamitoituksen epäyhtenäisyyttä ja vertailukelpoisuutta.

Toteutunut tilojen täyttöaste yhtä hoidossa olevaa lasta kohden oli vuoden 2022 lopulla Helsingissä noin 10,2 m², joka on korkeampi kuin suunnittelussa käytetty ohjeellinen mitoitus 8,25 tai 9 m²/ huoneistoalaa /lapsi. Lisäksi lapsia on jatkuvasti poissa erilaisista syistä esim. säännöllisten vapaapäivien tai sairastumisten takia eli tiloja arjessa on käytössä enemmän kuin tuo 10,2 m² / lapsi.

Tilojen täyttöaste vaihtelee eri puolilla kaupunkia. Syyskuun alussa 2023 kaupunkitasolla tilojen täyttöaste oli 90,9 %, ja vaihteluväli oli 86–97,2 %. Korkein tilatäyttö oli pohjoisella varhaiskasvatusalueella, jonne kuitenkin valmistuu neljä uutta päiväkotia: korvaava päiväkotitoimitus Eloisa helmikuussa 2024 Pakilaan, kokonaan uusi päiväkotitoimitus ja uusia paikkoja päiväkotitoimitus Kulkuri kesäksi 2024 Oulunkylään, päiväkotitoimitus Perhosen korvaava vuonna 2025 Oulunkylään sekä päiväkotitoimitus Torpparintupa Torpparintäkeeseen 2025. Tilojen täyttöastetta seurataan aluetasolla ja tilapäisesti joissain yksiköissä voi olla lapsia enemmän kuin tilapaikkoja. Erittäin tällainen tilanne voi olla, kun kevätkaudella pyritään tarjoamaan varhaiskasvatusta lähipalveluna. Näissä tapauksissa päiväkodin olo-

suhteet tarkastellaan siten, että noudatetaan terveysturvallisuuden liittyviä reunaehtoja, kuten wc- ja ilmanvaihdonmitoitusta.

Henkilöstön vaikutusmahdollisuudet

Toimialalla tilojen käytettävyyttä parannetaan vuosittain edistämällä satoja toiminnallisia muutostöitä. Nämä muutostyötarpeet tulevat toimipisteiden henkilöstön ja esihenkilöiden esittäminä. Viime vuosina erityisesti alle kolmevuotiaiden lasten määrän kasvu päiväkodeissa on aiheuttanut tarvetta muokata tiloja. Toiminnallisten muutosten kautta voidaan parantaa toiminnan järjestämistä ja muokata tiloja aiempaa paremmin eri-ikäisten lasten tarpeisiin. Vuoden 2023 aikana tehtyjä ja suunnitteilla olevia tilojen toiminnallisia muutostöitä on yhteensä lähes 400 ja näiden toteuttamiseen käytetään määrärahoja reilut kuusi miljoonaa euroa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on vuonna 2022 päivitetty tilasuunnitteluohjeet, jotka on työstetty päiväkotien henkilöstön kanssa moniammatillisessa yhteistyössä. Nämä tukeutuvat valtakunnallisiin ohjeisiin ja terveysasetuksiin. Uusissa suunnitteluohjeissa on kuultu henkilöstöä kasvattamalla tilaresurssointia lisäämällä henkilöstötiloja, jotka mahdollistavat muun muassa taukoja ja lepoa sekä suunnitteluajalla tapahtuvan työskentelyn päiväkodin tiloissa työpäivän aikana. Suunnitteluohjeissa tavoitteena on monipuolista toimintaa tukevat, turvalliset, terveelliset, monikäyttöiset ja muuntuvat tila- ja kalusteratkaisut sekä lasten ikäryhmään liittyvien tarpeiden ja ominaisuuksien huomioiminen. Vuodesta 2022 lukien on järjestetty säännönmukaisesti palautekeskusteluja tilojen käyttäjien kanssa 1/2-1 vuotta hankkeen valmistumisen jälkeen. Positiivista palautetta on saatu käyttäjäkokouksista ja mahdollisuuksista vaikuttaa. Kouluarvosanalla mitattuna tilojen käyttäjien tyytyväisyys tilojen toimivuuteen on ollut 8,5. Palautteiden perusteella voidaan päivittää suunnitteluohjetta.

Ennen hankesuunnittelun käynnistymistä päiväkodin henkilöstö laatii tilasuunnittelua varten pedagogisen toimintasuunnitelman. Tässä yhteydessä pohditaan etukäteen toimintatapoja sekä tilojen ja toiminnan välistä suhdetta. Tilahankkeissa vähintään toimipisteen esihenkilö osallistuu suunnittelun aikana käyttäjäkokouksiin. Päiväkodin johtaja osallistuu ja viestii suunnitelmista henkilöstöä rakennusprojektin aikana. Lapset osallistuvat pihasuunnitteluun, henkilöstö ja lapset voivat vaikuttaa myös irtokalustesuunnittelussa. Uudishankkeissa, joissa ei vielä ole henkilöstöä tai päiväkodinjohtajaa valittuna, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö toimii tilojen käyttäjän edustajana, ja voi lisäksi nimetä alueella toimivan päiväkodin johtajan hankkeeseen toiminnan edustajaksi.

Keväällä 2023 on käynnistynyt Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja Helsingin yliopiston tutkimusyhteistyö Helsingin kaupungin toteuttamista uusista oppimisympäristöistä. Tavoitteena on kerätä tietoa oppimisympäristöjen vahvuuksista ja heikkouksista sekä yhteiskehittää tilojen käytettävyyttä ja käyttäjäkokemusta. Hanke on käynnistynyt koulutilojen tarkastelulla ja laajenee vuoden 2024 aikana varhaiskasvatuksen tiloihin. Hankkeen tuloksia huomioidaan uusien oppimisen tilojen ja oppimisympäristöjen ympäristöjen suunnittelussa. Lisäksi toimiala osallistuu Opetushallituksen oppimisympäristöselvitykseen tilojen toimivuudesta ja terveellisyydestä.

Lapsiryhmien muodostaminen ja tilojen käyttö on keskeinen pedagoginen tehtävä. Tilojen käyttöä suunnitellaan ja arvioidaan yhdessä päiväkodin johtajan johdolla. Tilätäyttöaste mittaa samanaikaisesti läsnäolevia lapsia. Eli tilojen käytössä huomioidaan myös ulkotilojen, mm. pihojen käyttö. Toimintakausittain tarkastellaan tilojen käyttöä lapsiryhmien tarpeiden mukaan. Jokaisella lapsiryhmällä on käytössä oma nimikotila. Pienempien, alle kolmevuotiaiden lasten, kohdalla tilojen tulee muodostaa selkeämmin omia rajattuja kokonaisuuksia, jolloin yhteistiloja käytetään vähemmän. Isompien lasten kohdalla voidaan käyttää enemmän pienryhmätiloja sekä monipuolisia yhteiskäyttöisiä tiloja. Lapset otetaan mukaan oppimisympäristöjen suunnitteluun ikätaensa mukaisesti. Lapset toimivat päivän aikana erilaisissa kokoonpanoissa riippuen päivän ohjelmasta, joten myös tilojen käyttö on joustavaa ja monipuolista.

Kustannukset

Kuusikkovertailun mukaan Helsingissä tilakustannusten osuus kunnallisissa päiväkodeissa järjestettävän varhaiskasvatuksen kokonaiskustannuksista oli vuonna 2017 16,6 %, vuoteen 2022 osuus on kasvanut 19,8 %:iin.

Kaupunkiympäristön toimialan arvion mukaan, mikäli kasvatuksen ja koulutuksen toimialan varhaiskasvatuksen tilamitoitusta väljennetään, tarvitaan talonrakennushankkeiden rakennusohjelmaan lisää rahoitusta tuleville vuosille. Koska esitetty mitoituksen kasvattaminen vähintään 9 m² / paikka eli 12–15 % pinta-alan kasvu kohdistuisi käytännössä kuiviin tiloihin, jotka eivät ole kalleimpia, realistinen arvio lisäystarpeesta päiväkotien vuotuisen investointirahoitukseen on vähintään 10 prosenttia. Rakentamishjelmassa vuosina 2023–27 valmistuville päiväkotihankkeille on ohjelmoitu rahoitusta noin 260 milj. euroa. Tänä aikana valmistuvien päiväkotien perusteella tilamitoituksen väljentäminen esitetysti tarkoittaisi arviolta 5 - 6 milj. euron vuotuista lisäystä investointirahoitukseen eli yhteensä 30–36 miljoonan euron lisäinvestointitarvetta vuosille 2023–27 tai hankkeiden priorisointia vastaavalla summalla.

Tämä tarkoittaa, että vuosittain joutuisimme arvioimaan uudelleen yhden 150 paikkaisen päiväkodin toteuttamista, ja vuosien 2023–27 aikana viiden vastaavan kokoisen päiväkodin toteuttamista. Pinta-alan kasvu lisää myös ylläpitokustannuksia, tämänhetkisten ylläpitokustannusten mukaan arvioituna 100 000–150 000 euroa vuodessa.

Mikäli henkilöstötilat poistettaisiin mitoituksista uusissa hankkeissa, se kasvattaisi pinta-ala tarvetta noin 7- 8%, jolloin sen vaikutus olisi vähintään puolet yllämainituista kustannus tai priorisointi vaikutuksista. Mikäli henkilöstötilojen lisäksi poistettaisiin myös huoltotilat, sen vaikutus olisi noin 11% eli lähes saman verran kustannuksissa ja priorisoinneissa kuin mitoituksen kasvattaminen 9 m² / paikka. Lisäksi tämä lisäisi tilamitoituksen epäyhtenäisyyttä kaupungissa.

Investointikustannusten kasvattaminen tarkoittaisi varhaiskasvatuksen vuokratulujen merkittävää kasvua, johon ei ole varauduttu. Varhaiskasvatuksen laatuun vaikuttaa tiloja enemmän osaava ja riittävä henkilöstö sekä hyvä johtaminen. Tilojen merkitys toiminnan järjestämiselle on tunnistettu. Tällä hetkellä nähdään, että on tärkeintä kohdentaa toimenpiteet henkilöstötilanteen parantamiseen. Varhaiskasvatuksessa on tarvetta pedagogisen asiantuntijan tukeen, tilojen käytön suunnitteluun, ryhmien muodostamiseen ja oppimisympäristöjen kehittämiseen. Esihenkilöiden osaamista vahvistetaan ja tuetaan tilojen ja ryhmien pedagogisessa suunnittelussa. Kehittämistä tehdään yhdessä henkilöstön kanssa. Uusista tilahankkeista saatua palautetta seurataan aktiivisesti ja huomioidaan tulevissa uudishankkeissa. Tilakustannusten kasvun sijaan määrärahoja on hyvä ohjata henkilöstö- ja johtamisresursseihin sekä oppimisympäristöjen kehittämiseen yksiköissä.

Käsittely

24.10.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Satu Järvenkallas: Lisätään lausuntoehdotukseen "Lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti."

Lisäksi lause kohdassa 19: "Nykyiset resurssit eivät mahdollista tällaista" poistetaan ja muutetaan:

Esihenkilöiden osaamista vahvistetaan ja tuetaan tilojen ja ryhmien pedagogisessa suunnittelussa. Kehittämistä tehdään yhdessä henkilöstön kanssa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Mari Holopainen: Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että tilat

22.11.2023

Ärende/5

vaikuttavat henkilökunnan työskentelyolosuhteisiin. Tilamitoituksen ylitysten välttämiseksi ja jokaisen lapsiryhmän omien tilojen toteutumiseksi, tilamitoituksen väljentäminen on tavoitteellista, mikäli budjetti mahdollistaa jatkossa sen. Tilamitoitusta voitaisiin väljentää esimerkiksi poistamalla henkilökunnan taukotilat lapsille laskettavasta mitoituksesta. Henkilökunnan taukotilat eivät ole tosiallisesti lapsiryhmien käytössä.

Tilamitoituksen arvioinnissa on huomioitava eri-ikäisten kiinteistöjen ominaisuudet. Tilat eivät ole suoraan vertailukelpoisia keskenään.

Lautakunta toteaa, ettei satunnaisesti järjestettävillä retkillä voida korvata varhaiskasvatuksen tilantarvetta. Lautakunta korostaa myös riittävien ulkoilutilojen merkitystä.

Lautakunta pitää tärkeänä, että tilantarvetta arvioitaessa huomioidaan myös alueen varhaiskasvatuspaikkojen tarve, jotta mahdollisimman monelle perheelle voidaan tarjota varhaiskasvatuspaikka lähellä sijaitsevasta yksiköstä lähipalveluperiaatteen mukaisesti.

Kannattaja: Mirita Saxberg

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi yksimielisesti Mari Holopaisen vastaehdotuksen.

03.10.2023 Palautettiin

13.06.2023 Palautettiin

23.05.2023 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Carola Harju, yksikön päällikkö, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 26.09.2023 § 493

HEL 2023-003751 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Mari Holopaisen valtuustoaloitteesta koskien varhaiskasvatuksen tilamitoituksen väljentämistä.

Aloitteessa esitetään, että Helsingin varhaiskasvatuksen tilojen lapsi-kohtaista tilamitoitusta nostetaan nykyisestä vähintään 9 m²/lapsi. Lisäksi aloitteessa esitetään, että lapsikohtaiseen tilamitoitukseen ei lasketa mukaan tiloja, joita ei ole tarkoitettu lapsiryhmien toimintaan, kuten eteisiä, varastoja ja henkilökunnan taukotiloja. Henkilökunnalle on varattava riittävät taukotilat.

Tavoitteiden asettaminen tilahankkeissa

Tilahankkeille mitoittavan asiakaspaikkamäärän sekä asetettavat toiminnalliset ja tilamitoitustavoitteet määrittelee asiakastoimiala kaupungin strategioiden, päätösten ja omien suunnitteluohjeidensa pohjalta. Kaupunkiympäristön toimiala asettaa hankkeelle muut, kuten taloudellisuuteen, ekologiseen kestävyYTEEN, esteettömyYTEEN, pitkäikäisyyteen ja kaupunkikuvaan liittyvät tavoitteet kaupungin strategioiden, päätösten ja ohjeiden mukaisesti.

Asiakastoimialan rooli hankkeiden ohjauksessa ja hyväksynnässä

Kaupunkiympäristön toimialan edustaja johtaa hankkeen suunnittelua ja toteutusta kohti asetettuja tavoitteita. Hankkeiden toiminnallinen suunnittelu tehdään asiakastoimialan suunnitteluohjeiden periaatteiden mukaan. Hankkeiden projektiryhmään nimetään asiakastoimialan edustaja, joka ottaa kantaa suunnitelmien toiminnallisuuteen ja huolehtii toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta eri suunnitteluvaiheissa. Hankkeen suunnitteluvaihe sisältää asiakastoimialan edustajan organisoimat, teemakohtaiset käyttäjäkokoukset, joihin kutsutaan mukaan käyttäjän edustajia ja tarvittavia asiantuntijoita.

Voimassa olevan tilahankkeiden käsittelyohjeen 2015 Khs 14.12.2015 mukaan hankesuunnittelun lähtötietona on asiakastoimialan hyväksymä tarvepäätös, joka sisältää muun muassa alustavan tilaohjelman ja maksimilaajuuden. Hankesuunnitelman edetessä päätöksentekoon asiakastoimiala antaa hankesuunnitelmasta lausunnon ja hyväksyy sen alustavan vuokra-arvion.

Palautteen keruu käyttäjiltä ja suunnitteluohjeiden kehittäminen

Kaupunkiympäristön toimialan Tilat-palvelu kerää käyttäjiltä palautetta tiloista ja Tilat-palvelun toiminnasta. Palautetta kysytään ensisijaisesti liittyen tilojen ylläpitoon, kuntoon, olosuhteisiin tai valmistuneiden tilojen toteutusprosessiin. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kerää palautetta tilojen toiminnallisista ominaisuuksista kuten tilanahtauden tunnusta. Saatujen palautteiden perusteella suunnitteluohjeita ja prosesseja kehitetään kaupunkiympäristön toimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyössä, kuitenkin siten, että kasvatuksen ja koulutuksen

22.11.2023

Ärende/5

toimialalla on päävastuu mitoitus- ja muiden toiminnallisten tavoitteiden kehittämisestä ja viemisestä suunnitteluohjeisiin.

Päiväkotien tilamitoitus

Päiväkotihankkeiden tilamitoituksen osalta kaupunkiympäristön toimiala noudattaa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan suunnitteluohjeita ja linjauksia.

Perusparannettavissa kohteissa eivät uudisrakennuksille suunnitellut tavoitteet aina toteudu. Tällöin hankkeen tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa ja vaihtoehtoja vertailtaessa painottuvat tilamitoituksen ohella muut ominaisuudet, vertailuluvut sekä riskienhallinta kuten terveellisyys ja turvallisuus, investointi- ja tilakustannukset / lapsipaikka, toiminnalliset ominaisuudet ja muuntojoustavuus, rakennuksen arvo ja kaupunkikuva sekä mahdollisuus muihin tilaratkaisuihin.

Mikäli kasvatuksen ja koulutuksen toimialan varhaiskasvatuksen tilamitoitusta väljennetään, tarvitaan lisää tilahankkeita päivähoitotarpeen tyydyttämiseksi ja vastaavasti talonrakennushankkeiden rakennusohjelmaan lisää rahoitusta tuleville vuosille. Koska esitetty 12 - 15 % pinta-alan kasvu kohdistuisi käytännössä kuiviin tiloihin, jotka eivät ole kalteimpia, realistinen arvio lisäystarpeesta päiväkotien vuotuisen investointirahoitukseen on vähintään 10 prosenttia. Rakentamisohjelmassa vuosina 2023 - 2027 valmistuville päiväkotihankkeille on ohjelmoitu rahoitusta noin 260 milj. euroa. Tänä aikana valmistuvien päiväkotien perusteella tilamitoituksen väljentäminen esitetysti tarkoittaisi arviolta 5 - 6 milj. euron vuotuisesta lisäystä investointirahoitukseen tai hankkeiden priorisointia vastaavalla summalla. Pinta-alan kasvu lisää myös ylläpitokustannuksia, tämänhetkisten ylläpitokustannusten mukaan arvioituna 100 000 - 150 000 euroa vuodessa.

19.09.2023 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Päivi Etelämäki, yksikön päällikkö: 09 310 31871
paivi.etelamaki(a)hel.fi

22.11.2023

Ärende/6

§ 273

Ledamoten Pilvi Torstis motion om att skapa en stor äventyrslabyrinth vid Vinterträdgården

HEL 2023-004746 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Pilvi Torstin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Pilvi Torsti och 24 andra ledamöter föreslår i sin motion att Vinterträdgården utvecklas så att där finns intressanta saker att göra, i synnerhet på det stora friluftsområdet i slutningen. Ett alternativ är att göra om planeringarna så att en attraktiv labyrinth anläggs enligt det koncept som är bekant från många andra städer. Anläggningen av Vinterträdgården skulle tidsmässigt passa in med istandsättningen av Tölöviken.

Det går inte att placera en labyrinth på Vinterträdgårdens område. Labyrinten skulle förstöra Vinterträdgårdens helhet som är 130 år gammal och mycket välbevarad. Prioriteringen i Vinterträdgårdens verksamhet är att värna om de värdefulla trädgårdskonstnärliga anläggningar och växtindivider som har bevarats över hundra år tack vare professionell skötsel. Vinterträdgårdens område är ett av Helsingfors äldsta bebyggda parkområden. De åtgärder som görs där ska bevara eller återställa det.

Stadsrums- och landskapsplaneringstjänsten inom stadsmiljösektorn utreder de parker som under den närmaste tiden planeras med tanke på var det skulle vara lämpligast att placera en labyrint som ger parken mervärde och området en egen identitet. För att anlägga en modern och stor labyrint i Helsingfors behövs det en bra placering. Där kan labyrinten fungera som en intressant plats som förstärker identiteten och är ett roligt tillägg. Nu finns det ingen lämplig plats för en labyrint på Vinterträdgårdens område. Om det görs ändringar i produktionsväxthusens område kan staden överväga frågan på nytt.

Om trädgårdsmästares tjänstebostad Villa Jyränkö och trädgården framför den läggs till i det område som i begränsad utsträckning är öppet för allmänheten är det möjligt att använda byggnaden och dess omgivning mer fritt. Nu ingår Villa Jyränkö och dess trädgård i ett produktionsområde som är stängt för allmänheten. För att kunna ansluta dem till helheten med Vinterträdgårdens gamla växthus och Rosengården krävs några små ändringar i området, fastighetsgränserna och underhållets ansvarsområden.

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandet.

Stadsstyrelsen förutsätter att stadsmiljösektorn utarbetar en plan med tidsram för att utveckla Vinterträdgårdens område. I nuläget är Vinterträdgården relativt okänd för helsingforsarna och dess användningsgrad är mycket låg med tanke på trädgårdens läge. Vid sidan av att bevara de historiska värdena ska man sträva efter att trädgården används mångsidigt. I praktiken behövs ett strategiskt och målinriktat koncept för användningen som strävar efter en omfattande rekreativ användning.

Enligt 30 kap. 11 § 2 och 4 mom. i förvaltningsstadgan besvarar stadsstyrelsen en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter och förelägger fullmäktige sitt svar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Pilvi Torstin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

22.11.2023

Ärende/6

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 13.11.2023 § 674

HEL 2023-004746 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

13.11.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Elisa Gebhard: Kaupunginhallitus edellyttää, että kaupunkiympäristön toimialalla laaditaan suunnitelma aikatauluineen Talvipuutarhan alueen kehittämiseksi. Nykyisellään Talvipuutarhan tunnettuus helsinkiläisten keskuudessa on vaatimaton ja käyttöaste todella matala kun huomioidaan puutarhan sijainti. Historiallisten arvojen säilyttämisen ohella on tavoiteltava puutarhan monipuolista käyttöä. Käytännössä tarvitaan strateginen ja tavoitteellinen käyttökonsepti, joka tavoittelee puistoalueen laajaa virkistyskäyttöä.

Kannattaja: Daniel Sazonov

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Elisa Gebhardin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

06.11.2023 Pöydälle

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 19.09.2023 § 481

HEL 2023-004746 T 00 00 03

Lausunto

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki rakentaa Talvipuutarhaan seikkailulabyrintin tai tarjoaa siellä muuta kiinnostavaa tekemistä.

Kaupunkiympäristölautakunta totesi, että labyrintit ovat vetovoimaisia kohteita puistoissa. Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupalvelu selvittää, minne lähiaikoina suunniteltavaan puistoon sellainen sopii tuomaan lisäarvoa ja luomaan alueelle omaa identiteettiä.

Labyrintin pensaiden leikkaus vaatii taitoa. Muotoonleikkaus tulee tehdä riittävän usein, joten se vaikuttaa kunnossapidon kustannuksiin.

Talvipuutarhan alueelle ei voida sijoittaa seikkailulabyrinttiä. Labyrintin perustaminen rikkoisi tämän vuoden (2023) lokakuussa 130 vuotta täytävän kasvihuoneen kanssa kokonaisuuden muodostavan, erittäin hyvin alkuperäisessä muodossa säilyneen Ruusutarhan sommitelman, johon liittyy myös viereinen rinne vanhoine jalopuineen sekä Villa Jyränkö. Talvipuutarhassa painopiste on sata vuotta säilyneiden, ammattitaidolla hoidettujen sekä arvokkaiden puutarhataiteellisten aiheiden ja kasviyksilöiden vaalimisessa.

Talvipuutarhan alueesta ja sen arvoista

Talvipuutarha ympäristöineen on osa Eläintarhan laajaa, historiallisesti kerrostunutta puistoaluetta, alkuperäisen Keskuspuiston ydinaluetta ja yksi Helsingin vetovoimaisista nähtävyyksistä, jolla on sekä puutarhataiteellisia, kulttuurihistoriallisia, kasvilajistollisia että kaupunkikuvallisia arvoja. Eläintarhan alueen ympäristöhistoriallisessa selvityksessä Talvipuutarhan alue on tunnistettu osaksi Helsingin vanhimpia rakennettuja puistoalueita, joilla toimenpiteiden tulee olla säilyttäviä tai palauttavia. Helsingin kaupungin ensimmäinen kaupunginpuutarhuri Svante Olsson laati ulkoalueiden puistosuunnitelman vuonna 1911.

Kasvihuoneen edustalla on erittäin merkittävä, pääosin 1920-luvun asussa säilynyt muotopuutarha nimeltään Ruusutarha. Sitä voidaan verrata tasavallan presidentin kesäasunnon Kultarannan puutarhassa olevaan vastaavaan aiheeseen nimeltään Medaljonki. Svante Olssonilla oli sen suunnittelussa apunaan poikansa Paul Olsson, joka on yksi Suomen tunnetuimmista puutarha-arkkitehteista.

Talvipuutarhan Ruusutarhaan liittyy terasseja, kukkivia muureja, vajoitettu ruohokenttä, ruusuistutuksia, perennapenkkejä sekä muotoon leikatut pensaita ja puita. Ruusutarhan yli, kasvihuoneen edustalta, aukeaa näkymä Töölönlahdelle, joka on ollut olennainen osa muotopuutarhan maisemakuvaa.

Yleisöltä suljettu kaupunginpuutarhan alue sijaitsee Talvipuutarhan takana. Siellä kasvatetaan kasveja kaupungin puistoihin. Alueella liikkuu työkoneita, minkä vuoksi aluetta ei voida avata yleisölle.

Kohteen tunnettavuus ja nähtävyyssarvo

Talvipuutarha on yksi Helsingin ensimmäisistä nähtävyyksistä. Se on nykyisin suosittu kohde: Talvipuutarhassa käy vuosittain noin 100 000 koti- ja ulkomaista vierailijaa. Talvipuutarha on avoinna kaikille eikä vierailuaikaa tarvitse varata, joten vierailijoiden määrä voi vaihdella useasta bussillisesta turisteja muutamaankin vierailijaan. Suosituimmat vierailuajankohdat ovat talvella joulun ja uudenvuoden tienoolla, pääsiäisen aikoihin sekä juhlapyhinä. Suurimmat kävijäryhmät ovat päiväkotien, koululais- ja eläkeläisryhmät. Talvipuutarhaa voi hyödyntää myös opetuksessa. Kohteessa käy usein vammais- ja muita ryhmiä, joilla on erikoistarpeita.

Talvipuutarhassa pidetään valokuva- ja taidenäyttelyitä sekä akrobatia- ja musiikkiesityksiä. Myös omien eväiden syönti kasvihuoneessa on sallittua. Ruusutarhaa ei ole tarkoitettu tapahtumakäyttöön eikä istutusalueille meneminen ole sallittua. Vuonna 2023 aukioloaikoja selkeytettiin, mistä kaupunki sai asukkailta paljon kiitosta. Talvipuutarhan tunnettavuutta voidaan parantaa entisestään viestinnällä ja mainonnalla.

Talvipuutarhan siirtyminen Helsingin kaupungille

Kaupunginpuutarha alueella toimi 1800-luvun lopulla Suomen Puutarhayhdistys, jonka tehtävänä oli edistää Suomen puutarhakulttuuria. Yhdistyksen puheenjohtajana toiminut Jakob Julius af Lindfors lahjoitti rakennuttamansa, vuonna 1893 valmistuneen kasvihuoneen Suomen puutarhayhdistykselle. Lahjoittajan tahtona oli, että yleisö saa pääsymaksutta tutustua kasvihuoneeseen ja sen kokoelmiin. Helsingin kaupunki osti Puutarhayhdistyksen rakennukset vuonna 1907 kaupunginpuutarhaa varten ja sitoutui pitämään Talvipuutarhaa kunnossa ja yleisölle avoimena ilman pääsymaksua.

Labyrintit puutarhataiteessa

Valtuustoaloitteessa esimerkkeinä mainitut Marqueyssacin labyrintit Vézacissa Ranskassa ja Hortan labyrintti Barcelonassa ovat puutarhataiteellisia aiheita osana laajempia, alkuaan yksityisiä puutarhoja. Ne edustavat sekä eri aikakautta että tarkoitusta kuin Talvipuutarha, jolla on oma kiinnostava ja arvokas historiansa. Myös näissä puutarhoissa labyrintit ovat aiheita, joihin tutustutaan kävellen ja katsellen, kuten Ruusutarhaankin.

Talvipuutarhan alueen kehittäminen

Talvipuutarhan alue on tunnettu nähtävyys, joka on jo sellaisenaan vetovoimainen ja suosittu vierailukohde. Modernin, laajan seikkailulabyrintin perustaminen Helsinkiin edellyttää sille sopivaa sijaintia, jossa se voi toimia kiinnostavana paikkana samalla toimien identiteettiä vahvistavana ja hauskana lisänä puistossa. Talvipuutarhan alueelta ei tällä

22.11.2023

Ärende/6

hetkellä löydy sopivaa paikkaa labyrintille. Mikäli tuotantokasvihuoneiden alueella tapahtuu muutoksia, tilannetta arvioidaan uudelleen.

Talvipuutarhan alueella olevan, entisen kaupunginpuutarhurin virka-asunnon Villa Jyrängön ja sen edustan puutarhan liittäminen Talvipuutarhan yleisölle rajoitetusti avoimeen alueeseen mahdollistaisi rakennuksen ja sen ympäristön avoimemman käytön. Nykyisin Villa Jyrängön puutarhoineen kuuluu yleisöltä suljettuun tuotantoalueeseen. Niiden liittäminen osaksi Talvipuutarhan vanhojen kasvihuoneiden ja Ruusutarhan kokonaisuutta edellyttää joitakin pieniä muutoksia alueella, kiinteistörajoiissa ja kunnossapidon vastuualueissa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Kaisa Solin, maisema-arkkitehti: 09 310 34757
kaisa.solin(a)hel.fi

22.11.2023

Asia/7

§ 274

Motioner inlämnade vid sammanträdet

Beslut

Fullmäktigemotioner

- ledamoten Mia Haglunds motion om humanitärt stöd till civila i Gaza

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

22.11.2023

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 268, 269, 272, 273 ja 274 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 270 ja 271 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianomainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

22.11.2023

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

22.11.2023

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

22.11.2023

Muistathan asiain yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiaksi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

ANVISNINGAR FÖR SÖKANDE AV ÄNDRING

1

FÖRBUD MOT SÖKANDE AV ÄNDRING

268, 269, 272, 273 och 274 § i protokollet.

Ändring i beslutet får inte sökas eftersom beslutet gäller beredning eller verkställighet.

Tillämpat lagrum: 136 § i kommunallagen

2

BESVÄRSANVISNING

270 och 271 § i protokollet.

Ändring i beslutet söks genom kommunalbesvär.

Besvärsrätt

Ändring i beslutet får sökas

- av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- av en kommunmedlem

Besvärstid

Kommunalbesvär ska anföras inom 30 dagar efter att man fått del av beslutet.

Besvärsskriften ska lämnas in till besvärsmyndigheten senast besvärstidens sista dag under besvärsmyndighetens öppettid.

22.11.2023

Om beslutet har delgetts per post anses en part ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet sändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Om beslutet har delgetts som elektroniskt meddelande anses en part ha fått del av beslutet tre dagar efter att meddelandet sändes, om inte något annat påvisas.

Dagen då man fått del av beslutet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna lämnas in första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Kommunalbesvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter
- beslutet annars strider mot lag

Ändringssökanden ska framföra besvärsgrunderna innan besvärstiden går ut.

Besvärsmyndighet

Kommunalbesvär anføres hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter är:

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Banbyggarvägen 5
00520 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079
besöksadress: Banbyggarvägen 5
Telefonnummer: 029 56 42000

Besvär kan anföras även via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adressen <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/sv>

Formen för och innehållet i besvärsskriften

Besvär ska anföras skriftligen. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften ska uppges:

22.11.2023

1. det beslut i vilket ändring söks, (det överklagade beslutet);
2. till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena);
3. grunderna för yrkandena;
4. vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

I besvären ska dessutom ändringssökandens namn och kontaktuppgifter uppges. Om en laglig företrädare eller ett ombud för ändringssökandens talan, ska också dennes kontaktuppgifter uppges. Medan besvären är anhängiga ska förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Besvären ska också innehålla postadressen och en eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas (processadress). Om ändringssökanden har uppgett flera processadresser, kan förvaltningsdomstolen välja till vilken av dem den skickar de handlingar som hänför sig till rättegången.

När den som har begärt omprövning anför besvär över det beslut som fattats med anledning av begäran om omprövning, får denne lägga fram nya grunder för sina yrkanden. Ändringssökanden får framställa nya yrkanden endast om de grundar sig på förändrade förhållanden eller på omständigheter som ändringssökanden fått kännedom om efter det att tidsfristen för begäran om omprövning gått ut.

Till besvärsskriften ska följande fogas:

1. det överklagade beslutet med besvärсанvisning;
2. utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa;
3. de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Rättegångsavgift

En rättegångsavgift tas ut med stöd av lagen om domstolsavgifter (1455/2015) hos den som söker ändring. I ett ärende som marknads-

22.11.2023

domstolen har behandlat som första instans tas avgiften ut oberoende av utgången.

Om förvaltningsdomstolen ändrar det överklagade beslutet till förmån för ändringssökanden tas ingen rättegångsavgift ut.

Protokoll

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratorskontor.

Skyddad e-post: <https://securemail.hel.fi/>

Använd alltid skyddad e-post när du skickar personliga uppgifter.

Nämn alltid diarienumret (t.ex. HEL 2021-000123) i ditt meddelande om ditt ärende redan har upptagits till behandling vid Helsingfors stad.

E-postadress: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postadress: PB 10
00099 HELSINGFORS STAD

Besöksadress: Norra esplanaden 11-13

Telefonnummer: 09 310 13700

Registratorskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00

22.11.2023

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Harry Bogomoloff
puheenjohtaja
ordförande
268-269 §, osa 270 §, 271-274
§

Ville Jalovaara
puheenjohtaja
ordförande
osa 270 §

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä
protokollförare

Pöytäkirja tarkastettu

Protokollet justerat

Risto Rautava

Nina Suomalainen

Pekka Sauri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Dokumentet är elektroniskt undertecknat.

22.11.2023

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi 28.11.2023.

Protokollet har hållits tillgängligt i det allmänna datanätet på adressen www.hel.fi 28.11.2023.